

”Perus rento rupattelu ja ymmärtäväisyys tuntuvat mukavalta”

Jalkautuva nuorisotyö Tampereella nuorten näkökulmasta

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Hämeenlinnan korkeakoulukeskus, sosiaalian koulutus

Syksy, 2019

Katariina Laaki &
Vivi Lempinen

Sosiaalialan koulutus
Hämeenlinnan korkeakoulukeskus

Tekijä	Katariina Laaki & Vivi Lempinen	Vuosi 2019
Työn nimi	”Perus rento rupattelu ja ymmärtäväisyys tuntuvat mukavalta” - jalkautuva nuorisotyö Tampereella nuorten näkökulmasta	
Työn ohjaaja	Liisa Harakkamäki	

TIIVISTELMÄ

Nuoret ovat nopeita liikkumaan paikasta toiseen nopealla aikataululla. Nuorisotyö pyrkii entistä enemmän menemään sinne, missä nuoretkin ovat. Jalkautuva nuorisotyö on luotu vastaamaan tähän tarpeeseen ja sitä pyritään kehittämään koko ajan. Työmuotoa on kuitenkin vielä hyvin vähän tutkittu. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää nuorten ajatuksia jalkautuvan nuorisotyön näkyvyydestä ja sen antamasta avusta. Opinnäytetyön tilaajana oli Tampereen kaupungin nuorisopalvelut.

Tietoperustassa avattiin yleisesti nuorisotyötä, siihen liittyviä lakeja ja erityisesti jalkautuvan nuorisotyön työmuotoa. Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuksellisesti. Aineisto kerättiin teemahaastattelemalla Tampereen kaupungin erityisnuorisotyöntekijää ja Aseman lapset ry:n yhteisökehittäjää sekä lähettämällä kyselylomakkeet nuorille. Kaikki aineisto analysoitiin luokittelulla ja kuvattiin pylväs- ja ympyrädiagrammeihin.

Tutkimustulosten mukaan nuoret kohtasivat nuorisotyöntekijöitä koulun ja nuorisotilojen ulkopuolella eniten tapahtumissa. Sekä haastattelussa että kyselyssä tuli ilmi, että kohtaamiset olivat pääasiassa moikkaamista ja kuulumisten vaihtoa. Nuorista suurin osa ei kokenut tarvitsevansa apua. Apua kaipaavien nuorten tarpeet olivat yhteneväiset työntekijöiden haastattelussa mainittujen avuntarpeiden kanssa. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että jalkautuva nuorisotyö ei tavoita yläasteikäisiä ja lukiolaisia kovinkaan paljon. Jalkautuva työ on ennaltaehkäisevää sekä nuorten että työntekijöiden mielestä. Iso osa nuorista ei ollut kuitenkaan tavannut nuorisotyöntekijää ollenkaan. Työtä kehittäessä pitäisi pohtia, miten voitaisiin tavoittaa yläasteikäiset ja lukiolaiset vielä paremmin kuin nyt.

Avainsanat Nuoret, nuorisotyö, kohtaaminen

Sivut 40 sivua, joista liitteitä 3 sivua

Degree programme in Social Services
Hämeenlinna University Centre

Authors	Katariina Laaki & Vivi Lempinen	Year 2019
Subject	Discovering Youth Work at Tampere from youngsters point of view	
Supervisor	Liisa Harakkamäki	

ABSTRACT

Young people are fast to move from place to place and that is why youth work tries to go more and more where youngsters are. Discovering Youth Work is developed to answer this need. The main focus was to examine youngsters' opinions of Discovering Youth Work coverage and help. This thesis was commissioned by Tampere Youth Services.

The theoretical background deals with youth work, legislation and especially Discovering Youth Work. This was a research-based thesis and the data were collected by interviewing specialized youth worker and community developer using semi-structured interview and sending an online survey to young people in Tampere. All the data were analyzed by thematization and presented in diagrams.

The results show that young people mostly encounter youth workers at schools, youth centers and events. Based on both the interviews and survey responses the encounters were mostly casual conversations. Most young people felt that they do not need help from youth workers. The answers of those young people who felt they needed help were in line with the interviewed workers. The conclusion was that Discovering Youth Work does not reach young people at junior and senior high school very well. Both youth workers and young people think that Discovering Youth Work is preventive. However, most of the young people had not met youth workers at all. When developing this work method, it is important to think how to increase its visibility.

Keywords Young people, youth work, encounter

Pages 40 pages including appendices 3 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	NUORET JA NUORTEN AJANKÄYTTÖ	2
2.1	Nuorten ajankäyttö ja hengailu	2
2.2	Mielikuvat nuorista ja nuorten hengailusta.....	3
3	OPINNÄYTETYÖN YHTEISTYÖKUMPPANIT	4
3.1	Tampereen kaupungin nuorisotyö.....	5
3.2	Aseman Lapset ry	5
4	NUORISOTYÖ	6
4.1	Nuorisotyötä säätelevät lait	6
4.2	Nuorisotyön moniammatillisuus.....	8
5	JALKAUTUVA NUORISOTYÖ	8
5.1	Jalkautuvan nuoristyön historiaa	9
5.2	Lastensuojelulaki jalkautuvan työn taustalla	10
5.3	Jalkautuva nuorisotyö Tampereella	11
6	AIEMMAT TUTKIMUKSET.....	13
7	TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TOTEUTUS	14
7.1	Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset.....	15
7.2	Määrällinen tutkimus	15
7.3	Laadullinen tutkimus.....	15
7.4	Haastattelut ja kyselylomake	16
7.5	Aineiston analyysi.....	17
7.6	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	17
8	TULOKSET	18
9	JOHTOPÄÄTÖKSET	25
10	POHDINTA.....	26
	LÄHTEET	28

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

Liite 2 Haastattelulomake

Liite 3 Saateteksti

1 JOHDANTO

Jalkautuvassa nuorisotyössä on piirteitä etsivästä nuorisotyöstä, mutta niiden eroavaisuuksia keskenään voi olla silti vaikeaa havaita. (Mikkonen, Kauppinen, Huovinen & Aalto, 2007, s. 7) Nuorisotyö nojaa työssään yhdenvertaisuuslakiin, jonka tavoitteena on edistää tasa-arvoa ja ehkäistä syrjintää. Laki määrittelee viranomaisen vastuun niin, että hänen on arvioitava omissa tavoissaan ja päätöksissään toteutuvaa yhdenvertaisuutta. Jos tämä ei toteudu, edistämisen toimenpiteiden täytyy olla oikea-aikaisia ja tarkoituksenmukaisia. (Yhdenvertaisuuslaki 21/2004 § 5.) Tähän lakiin nojaten nuorisotyön työnkuvaan kuuluu yhdenvertaisuuden edistäminen.

Opinnäytetyön aihetta pohtiessa tiesimme, että haluamme tehdä opinnäytetyön liittyen nuoriin. Nuorisotyössä on paljon tutkittavia ja kehitettäviä aiheita, joista voisi hyötyä useat työtä tekevät tahot. Lähetimme Tampereen kaupungin nuorisotyöhön sähköpostia ja kysyimme mahdollisia opinnäytetyön aiheita, jotka hyödyttäisivät nuorisotyötä ja toimintaa. Saimme vastaukseksi ehdotuksen lähteä kehittämään jalkautuvaa nuorisotyötä Tampereella. Valitsimme tämän aiheen, sillä emme olleet tutustuneet jalkautuvan nuorisotyön työmuotoon aiemmin ja halusimme päästä mukaan kehittämiseen. Mielestämme on tärkeää, että opinnäytetyöstä on konkreettisesti apua ja hyötyä opinnäytetyön tilaajalle.

Opinnäytetyön tilaajana on Tampereen kaupungin nuorisotyö ja sen lisäksi opinnäytetyöprosessissa on mukana myös Aseman Lapset ry:n edustaja. Opinnäytetyön tarkempaa aihetta ja tutkimuskysymystä kartoittaessa meille kerrottiin, että jalkautuvaa nuorisotyötä ollaan kehittämässä tämän vuoden aikana ja opinnäytetyöstä olisi paljon apua kehittämisprosessissa. Opinnäytetyön tilaaja halusi erityisesti tietää, näkyykö jalkautuva nuorisotyö nuorille ja onko toiminnasta ollut apua heille. Tutkimuksen tavoitteena onkin saada selville, miten jalkautuva nuorisotyö näkyy nuorille ja onko siitä oltu heille hyötyä. Näiden nuorten vastausten kautta voidaan myös nähdä, millä tavalla työmuotoa pitäisi vielä kehittää.

Tutkimuksen aineistonkeruussa haastateltiin työntekijöitä ja sen kautta saimme heidän näkemyksensä nuorten suosituimmista ajanviettopaikoista ja yleisimmistä huolista, missä he ovat auttaneet nuoria. Kun molemmat aineistonkeruut saatiin valmiiksi, lähdettiin vertaamaan työntekijöiden ja nuorten näkökulmaa erilaisista asioista.

Opinnäytetyö hyödyttää molempia yhteistyötahoja, sillä Tampereen kaupungilla toteutettava tutkimus antaa paikallisten nuorten näkökulman lisäksi myös yleistä tietoutta siitä, minkälaisissa paikoissa nuorisotyö on näkyvintä ja minkälaisissa asioissa nuoret tarvitsevat tukea.

2 NUORET JA NUORTEN AJANKÄYTTÖ

Nuoruutta ajanjaksona on vaikea määritellä, koska se riippuu hyvin paljon asiayhteydestä. Nuorisolain (1285/2016 § 3.) mukaan nuori tarkoittaa alle 29-vuotiaista. YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa kaikki alle 18-vuotiaat määritellään lapsiksi (Lapsen oikeuksien yleissopimus, 2011). Toisaalta YK määrittelee nuoret 15–24-vuotiaiksi, sillä nuoruus nähdään siirtymävaiheena lapsuuden ja aikuisuuden tai sitten koulutuksen ja työelämän välillä (Pihlajamaa, 2017). Laki holhoustoimesta (442/1999 § 2.) määrittelee vajaavaltaisen henkilön sekä täysi-ikäisyyden rajan 18-ikävuoteen. Lastensuojelulaki (417/2007 § 6.) määrittää lapset alle 18-vuotiaiksi ja nuoret 18–20-vuotiaiksi. Voidaan siis päätellä, että määritelmät ovat hyvin monenlaisia, mutta on mahdollista luoda yhteinen näkemys siitä, miten nuoruutta määritellään.

Nuorten vapaa-aikatutkimuksessa 2013 selvitettiin myös nuorten omaa kokemusta nuoruuden ajanjaksosta. Tutkimuksessa haastateltiin 7–29-vuotiaita, ja heitä pyydettiin vastaamaan, kokevatko he itsensä lapsiksi, nuoriksi vai aikuisiksi. Tutkimuksesta ilmenee, että alle 10-vuotiaista suurin osa kokee itsensä vielä lapseksi, mutta yli 10-vuotista jo yli 50 % kokevat itsensä nuoriksi. Tutkimuksen mukaan 20-vuotiaista nuorista vain 21 % kokee itsensä aikuiseksi, mutta 21-vuotiailla luku nousee jo 50 %. (Myllyniemi & Berg, 2013, ss. 14–16)

Nuoret kuuluvat siis virallisesti ryhmään, jotka siirtyvät lapsuudesta aikuisuuteen tai koulutuksesta työelämään. Nämä siirtymävaiheet voivat tapahtua missä tahansa kohtaa 15 ja 29 ikävuoden välillä. Alaikäisyyden raja kuitenkin määrittää sen, että holhottavia ja vajaavaltaisia ovat alle 18-vuotiaat. Jalkautuva nuorisotyö kohtaa pääasiassa yläasteikäisiä, ammattikoulu-/lukioikäisiä sekä nuoria aikuisia. Jalkautuvan nuorisotyön kohtamat henkilöt ovat siis suurimmalta osaltaan 13–20-vuotiaita. Näin ollen työ kohtaa virallisten määritelmien mukaan sekä lapsia, nuoria että täysi-ikäisiä.

2.1 Nuorten ajankäyttö ja hengailu

Jalkautuvassa työssä liikutaan siellä, missä nuoretkin ovat ja edetään nuorten ehdoilla. Sen takia on tärkeää ymmärtää nuorten tyypillistä ajanviettoa eri paikoissa, jotta lähestyminen tapahtuu oikein ja nuorta kunnioittavasti. Tani ja Pyyry (2017, ss. 32–41) käsittelevät artikkelissaan nuorten ajanviettoa ja ”hengailua” eli nuorten oleskelua ilman tarkkoja etukäteissuunnitelmia tai aikatauluja julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa.

Yleistä eli julkista paikkaa määritellään Järjestyslaissa (612/2003 §2). Yleisellä paikalla tarkoitetaan ”tietä, katuja, jalkakäytävää, toria, puistoa, uimarantaa, urheilukenttää, vesialuetta, hautausmaata tai muuta vastaavaa aluetta, joka on yleisön käytettävissä” tai ”rakennusta, joukkoliikenteen

kulkuneuvoa ja muuta vastaavaa paikkaa, kuten virastoa, toimistoa, liikenneasemaa, kauppakeskusta, liikehuoneistoa tai ravintolaa, joka on yleisön käytettävissä joko jonkin tilaisuuden aikana tai muutoin”. Puolijulkinen tila tarkoittaa niitä tiloja, jotka ovat jonkun omistuksessa, esimerkiksi liiketilat, sisäpihat ja kauppakeskukset. Kun julkinen tila muuttuu puolijulkiseksi, myös sen kontrollointia lisätään erilaisin keinoin.

Nuorten ajasta suurin osa kuluu kodissa tai koulussa. Koulussa aikaa vietetään aikataulutetusti ja oppitunnit mennään opetussuunnitelmien mukaisesti, eikä nuori voi näihin vaikuttaa. Nuorella saattaa olla kotonakin hyvin rajallisesti sanavaltaa ympäröiviin asioihin. Kotona voi joutua jakamaan huoneen sisarusten kanssa ja joutuu noudattamaan sisarusten tai muun perheen aikatauluja. Koulun ja kodin kaltaisten instituutioiden ulkopuolelle jää koulupäivän jälkeinen vapaa-aika. Tosin tämä vapaa-aika saattaa olla myös ainakin osittain hyvin aikataulutettua harrastuksille. Osa nuorista haluaa käyttää jäljelle jäävän vapaa-aikansa hengailemalla kaverien kanssa. Hengailu on nuorille tärkeää sosiaalisesti, mutta myös sen tarjoaman vapauden takia. Nuoret tapaavat ystäviään ja kokevat saavansa olla vapaasti, ilman sääntöjä ja pakkoa olla jollain tietyllä tavalla. Nuorilla saattaa olla oma kaveriporukka koulussa, harrastuksissa ja hengaillessa. (Tani & Pyyry, 2017, ss. 32–41)

Hengailu kauppakeskuksissa tai muissa julkisissa tai puolijulkisissa tiloissa liittyy pyrkimykseen olla muiden nähtävillä, mutta tietyiltä katseilta suojassa. Julkisessa tilassa näkee toiset ja voi myös olla muiden näkemisen kohteena, jolloin voi sattua myös satunnaisia kohtaamisia. Kauppakeskukset ovat suosittuja hengailupaikkoja, koska ne sijaitsevat keskeisellä paikalla ja ovat helposti saavutettavissa. Lisäksi kauppakeskuksessa saa olla yleisesti ottaen vanhempien tai opettajien katseilta suojassa, mutta turvallisten aikuisten, kuten vartijoiden valvonnan alla. Näiden lisäksi kauppa-keskus tarjoaa tilat suurenkin joukon lämpimässä oleskelemiseen varsinkin talvisin. Hengailulla on tärkeä tehtävä nuoren identiteetin muokkaantumiseen, sillä nuoret muokkaavat näkemystä itsestään yksilönä ja osana muita nuoria nähdessään ja muiden nuorten kanssa ollessaan. (Tani & Pyyry, 2017, ss. 32–41)

2.2 Mielikuvat nuorista ja nuorten hengailusta

Tolonen (2017) kuvailee nuoriin liittyviä mielikuvia. Nuoruuteen liittyviä mielikuvia on monia, mutta karkeasti voi jakaa mielikuvat niin, että on niin sanottua hyvää ja paha nuoruutta. Hyvään nuoruuskuvaan kuuluvat tulevaisuuden toivot, jotka valmistuvat ylioppilaaksi, aloittavat yrittäjän uran nuorena tai tekevät jotain muuta yleisesti kunnioitusta nostattavaa, kuten ovat mukana nuorten jääkiekkoleijonissa. Pahaan nuoruuskuvaan kuuluu se, että nuoret tekevät asioita, mitkä eivät kuulu aiemman sukupolven asettamiin normeihin. Nuoret nähdään helposti uhkana, jotka tekevät kaiken väärin, eli eri tavalla kuin aiemmat sukupolvet tekisivät. Tästä syystä hyvin usein koetaan, että nuoret ovat aina väärässä paikassa ja väärään

aikaan. Hyvän ja pahan nuoruuden lisäksi nuoriin liitetään vielä yksi, pysähtyneisyyden nuoruuskuva. Tähän pysähtyneisyyden nuoruuskuvaan kuuluu muun muassa syrjäytyneet nuoret ja ne, joilla on vaikkapa koulutautuminen tai työnhaku hetkellisesti tai pidempiaikaisesti pysähtynyt. (Tolonen, 2017, ss. 25–29)

Nuorten oleskeleminen ja hengaileminen herättää usein aikuisissa vastustusta. Yleisessä puheessa korostetaan, että nuorten pitäisi käyttää vapaa-aikansa johonkin kehittävään hengailemisen sijaan. Hengailevat nuoret koetaankin monessa paikassa niin negatiivisesti, että heitä koitetaan sulkea ulos erilaisin keinoin. Ulossulkemisen keinoja ovat muun muassa kieltoimerkit, viihtyvyyden vähentämisen keinot, hengailun estämiset tai häätämiset. Kaikki keinot eivät ole kuitenkaan helposti havaittavissa, joissakin paikoissa on esimerkiksi soitettu klassista musiikkia kauppakeskusten ovella tai kasteltu nuorten hengailuun käytetyt portaat. Myös paheksuvat kommentit ja katseet ovat myös keino yrittää saada nuoret lähtemään. Tämänkaltainen suhtautuminen johtaa helposti julkisten tilojen sosiaaliseen ja fyysiseen yksipuolistumiseen. Tällainen kehitys muuttaa kaupunkitilaa säädellymmäksi ja ihmisryhmiä ulossulkevaksi. (Tani & Pyyry, 2017, ss. 32–41)

Onneksi nuorten ja aikuisten toisiinsa suhtautuminen ei aina näyttäydä näin rajuna vastakkainasetteluna. Kauppakeskukset ovat ottaneet nuoret huomioon potentiaalisena kuluttajaryhmänä ja toivottaneet heidät tervetulleeksi luoden heille paikkoja istuskeluun ja mahdollisuuksia kännyköiden lataukseen. Yhteisymmärryksen luomiseksi jotkin kauppakeskukset ovat luoneet hengailijoiden kanssa yhdessä pelisääntöjä. Näin on lisätty nuorten osallisuutta, mutta myös kannustettu nuoria vastuullisuuteen. (Tani & Pyyry, 2017, ss. 32–41)

3 OPINNÄYTETYÖN YHTEISTYÖKUMPPANIT

Tämän tutkimuksen yhteistyökumppaneina toimii Tampereen kaupunki sekä aktiivisesti jalkautumassa oleva Aseman Lapset ry:n edustaja. Tutkimukseen aiheena olevaa jalkautuvaa nuorisotyötä toteutetaan monialaisena yhteistyönä Aseman Lapset ry:n kanssa. Tampereen kaupungin yhteistyöhenkilönä toimii erityisnuorisotyöntekijä Meri Rontu, joka on tehnyt jalkautuvaa työtä noin vuoden verran. Työkokemusta nuorisotyöstä Tampereen kaupungille siirtymistä hän on kerryttänyt seurakuntayhtymässä. Opinnäytetyömme tekemisessä Aseman lapset ry:tä edustaa yhteisökehittäjä Riikka Koskela. Koskela on tehnyt jo melkein 10 vuotta nuorisotyötä ja ollut viimeisen vuoden ajan jalkautumassa Ronnun ja muiden vaihtuvien yhteistyökumppanien kanssa. (Koskela, haastattelu 21.8.2019; Rontu, haastattelu 21.8.2019)

3.1 Tampereen kaupungin nuorisotyö

Tampereen 228 000 asukkaasta alle 29-vuotiaita on noin 83 000 eli 28 % koko asukasmäärästä. Nuorisotyön kohteena ovat juurikin alle 29-vuotiaat tamperelaiset. (Tampereen kaupunki, n.d.) Tampereella toimii 10 nuorisotilaa, joihin nuoret voivat tulla viettämään vapaa-aikaansa. Nuorisotilojen ylläpitäjinä toimii Tampereen kaupungin lisäksi eri yhdistykset, järjestöt ja seurakunnat. Nuorisotilojen lisäksi Tampereella toimii toimintakeskus Monitoimitalo 13 sekä Antaverkan leiri- ja kurssikeskus. (Nuorten Tampere, n.d.a; n.d.b)

Jalkautuvat nuorisotyöntekijät tekevät paljon yhteistyötä Tampereen sekä lähikaupunkien nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Nuoret liikkuvat laajalla alueella toimivan joukkoliikenteen ansiosta ja samat nuoret saatetaan tavata useassa paikassa. Myös lähikaupunkien nuoret liikkuvat paljon Tampereen suuntaan. Tämän takia on tärkeää, että tehdään yhteistyötä laajasti nuorten elämään vaikuttavien nuorisotyöntekijöiden ja toimijoiden kanssa. Jalkautuvat työntekijät saattavat ottaa nuorisotyöntekijöitä tiloilta sekä lähikaupungeista mukaan jalkautumaan ja tapaamaan heille tuttuja nuoria eri ympäristössä. (Koskela, haastattelu 21.8.2019; Rontu, haastattelu 21.8.2019)

Tampereella on viime vuosina kehitetty paljon seudullista nuorisotyötä. Seudulliseen yhteistyöhön kuuluvat Tampere, Ylöjärvi, Pirkkala, Nokia, Lempäälä, Kangasala, Orivesi sekä Vesilahti. Alueella on yhdenmukaistettu tavoitteita ja käyty keskusteluja nuorisotyön sisällöistä ja myös liikutettu nuorisotyöntekijöitä yli kuntarajojen. Alueelle on tehty myös yhteistoimintasopimus, johon on kirjattu yhteistyön tavoitteet virallisesti. Kun nuorisotyön painopisteet on yhdenmukaistettu, lähdetään kehittämään muun muassa yhteistä arviointimallia, verkostojen yhteistyön syventämistä sekä yhteisiä hankkeita. (Tampereen kaupunki, n.d., s. 3)

Yhteistyötä toteutetaan myös Tampereen etsivän nuorisotyön kanssa. Tampereen alueella etsivää nuorisotyötä tekee 12 ohjaajaa. Etsivän nuorisotyön kohderyhmänä on alle 29-vuotiaat nuoret. (Tampereen kaupunki, 2019). Työllä pyritään tavoittamaan tuen tarpeessa oleva nuori mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Etsivä nuorisotyöntekijä auttaa nuorta menemään kohti hänen itsensä asettamia tavoitteita, näitä voi olla esimerkiksi toimeentuloon, terveydentilaan tai asuntoon liittyvät asiat. Etsivä nuorisotyö on nuorelle täysin vapaaehtoista, luottamuksellista sekä maksutonta. (Tampereen kaupunki, 2018; 2019)

3.2 Aseman Lapset ry

Opinnäytetyömme tilaajan Tampereen kaupungin jalkautuvassa nuorisotyössä on mukana Aseman Lapset ry:n edustaja. Aseman Lapset ry on vuonna 1990 perustettu valtakunnallinen järjestö, jonka tavoitteena on lasten ja nuorten kasvun sekä nuorten ja aikuisten sujuvan kanssakäymisen

tukeminen. Aseman lapset ry:n toimintamuotoja on useita: Walkers, Walkers-bussi sekä -autot, Friends-ohjelma, löytävä nuorisotyö, katusovittelu-toiminta, K-0-hanke, Pasila-hanke, Takku-hanke, 3T-hanke sekä tyttötyö. Toiminnassa on myös muiden toimijoiden lisäksi lähes 400 vapaaehtoistyöntekijää. (Aseman Lapset, n.d.a)

Aseman Lasten (n.d.b) strategiassa vuoteen 2020 kerrotaan työtä ohjavan avoimuus, inhimillisyys ja läsnäolo, joita toteuttaen nuorille rakennetaan turvallinen ja heidän kasvuaan tukeva ympäristö. Tämä tarkoittaa turvallisen aikuisen läsnäolon lisäämistä nuorten arjessa sekä nuorten avointa kohtaamista, joka nähdään yhtenä tärkeimmistä työvälineistä. Työtä tehdään moniammatillisena yhteistyönä ja mukana on myös nuorisotyön ulkopuolella olevia tahoja, esimerkiksi järjestyksenvalvoja.

4 NUORISOTYÖ

Nuorisotyön taustalla vaikuttaa useita eri lakeja, jotka raamittavat työn tekemistä. Lait määrittävät työn tavoitteita, suunnittelua sekä toteuttamista. Nuorisotyö on hyvin laaja työkenttä ja sitä toteutetaan useilla eri työmuodoilla. Työntekijöillä on kuitenkin oltava tietyt raamit työnteolle ja yhdessä sovitut arvot työtä tehdessään. Moniammatillisuuden hyödyntäminen nuorisotyössä tuo uusia näkökulmia eri tahoilta sekä säästää resursseja.

4.1 Nuorisotyötä säätelevät lait

Nuorisolaissa annetaan määritelmät nuorisotyölle sekä nuorisotoiminnalle. Nuorisotyö on ”nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa” ja nuorisotoiminta on ”nuorten omaehtoista toimintaa” (1285/2016 § 3). Ammattinetin mukaan nuorisotyö on nuorille suunnattu työmuoto, joka on nuorta tukevaa, ohjaavaa ja opastavaa toimintaa. Työ voi olla esimerkiksi nuorisotilojen toimintaa, bänditoimintaa ja erityisnuorisotyötä. Työmuoto on sekä korjaavaa että ennaltaehkäisevää. (Ammattinetti, n.d.) Nuorisotyöntekijän työ on ohjata, toteuttaa ja luoda edellytyksiä nuorten vapaa-ajan toiminnalle. Nuorisotyöntekijän työn tavoitteena on nuoren yksilöllisen ja yhteisöllisen kasvun tukeminen auttamalla nuorta vahvistamaan omaa identiteettiään sekä tunnistamaan omia voimavarojaan, joilla vahvistaa elämänhallinnan taitoja. Työtä tehdään suunnittelemalla ja järjestämällä toimintaa, olemalla aikuisena paikalla ja valvomalla toimintaa. Työtä tehdään yhteistyössä kodin, koulun ja sosiaalitoimen kanssa. (Ammattinetti, n.d.)

Nuorisotyö nojaa työssään Yhdenvertaisuuslakiin, jonka tavoitteena on edistää tasa-arvoa ja ehkäistä syrjintää. Laki määrittelee viranomaisen vastuun niin, että hänen on arvioitava omissa tavoissaan ja päätöksissään toteutuvaa yhdenvertaisuutta. Jos tämä ei toteudu, edistämisen

toimenpiteiden täytyy olla oikea-aikaisia ja tarkoituksenmukaisia. (Yhdenvertaisuuslaki 21/2004 § 5) Tähän lakiin nojaten nuorisotyön työnkuvaan kuuluu yhdenvertaisuuden edistäminen. Asiakkaita ei saa määrittellä minäkään ulkoisen tai sisäisen ominaisuuden perusteella. Nuorisotyössä toimitaan yhdenvertaisuuslain mukaisesti, ottaen huomioon kaikki asiakkaat riippumatta esimerkiksi heidän ihonväristään tai uskonnostaan. (Yhdenvertaisuuslaki 21/2004 §5.) Työntekijät ovat velvoitettuja auttamaan ja tukemaan jokaista kansalaista ja myös omalla toiminnallaan varmistamaan sen, että heidän ympärillään toimivat tahot ovat myös yhdenvertaisuuden puolella ja toteuttavat tätä omassa työssään.

Sosiaalihuoltolaki (1310/2017 § 4) määrittää jokaiselle oikeuden saada sosiaalihuollon palveluita. Jokainen Suomen kansalainen on oikeutettu palveluihin ominaisuuksistaan riippumatta. Jokainen sosiaalihuollon ammattilainen on velvoitettu turvaamaan yksilö, perhe sekä yhteisö. Tällä määritelmällä nuorisotyö tekee sosiaalihuoltolain mukaista työtä, toimintatavoilla turvataan asiakkaan kokonaisvaltainen hyvinvointi ja kasvu. Sosiaalipalveluita on järjestettävä muun muassa sosiaalisen syrjäytymisen, päihdeongelman ja asumisen tueksi (Sosiaalihuoltolaki 1310/2017 § 11). Näin ollen nuorisotyö on myös velvoitettu järjestämään sellaisia palveluita ja tukimuotoja, joilla pystytään tukemaan nuorta näissä elämän haasteissa. Sosiaalihuoltolaki määrittää myös sen, että jos asiakkaan haasteita ei pystytä tukemaan pelkästään sosiaalipalveluilla, on työntekijän viipymättä otettava yhteyttä siihen tahoon, jolle asian hoito kuuluu. (Sosiaalihuoltolaki 1310/2017 § 40)

Kunta on velvoitettu järjestämään nuorille suunnattuja palveluita olosuhteet huomioon ottaen. Työn toteutuminen tapahtuu monialaisena yhteistyönä (Kuntaliitto, n.d.). Nuorisolaki velvoittaa kuntaa myös tukemaan nuorisotyötä sekä -toimintaa ja tekemään yhteistyötä nuorten sekä heidän asioitansa ajavien tahojen kanssa. Lisäksi nuorisolaissa säädetään nuorten osallistumisesta, vaikuttamisesta ja kuulemisesta. (Nuorisolaki 1285/2016 § 8, 9, 24)

Nuorten osallisuuden vahvistamisen mahdollistaa se, että he voivat itse vaikuttaa heille tärkeisiin asioihin. Ne tahot, jotka suunnittelevat, toteuttavat ja kehittävät palveluita pystyvät omalta osaltaan vahvistamaan tätä ottamalla nuoret mukaan suunnittelutyöhön. Nuori voi vaikuttaa asioihin laajemmin esimerkiksi nuorisovaltuustossa, lapsiparlamentissa ja oppilaskunnan hallituksessa. Suoraa osallisuutta tapahtuu esimerkiksi koulussa, jossa nuori kokee kuuluvansa ympäristöönsä. (THL, 2017). Lakeja tarkasteltaessa Nuorisolaki, Kuntalaki ja Perusopetuslaki määrittävät osallisuuden vahvistamisen merkitystä. Nuorisolaki velvoittaa kuntia ja valtion viranomaisia tukemaan osallisuutta niin, että nuorilla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja kyky vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Jokaiseen kuntaan on sisällytettävä nuorisovaltuusto ja jokaiseen kouluun oppilaskunta, joille tulee antaa päätösvaltaa heitä koskevissa asioissa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, n.d.)

Tämän tutkimuksen avulla nuoret saivat kertoa omia näkemyksiään ja kokemuksiaan nuorille suunnatusta palvelusta. Nuorten antamat vastaukset auttavat nuorten palveluita kehittäviä työntekijöitä ottamaan nuoret huomioon.

4.2 Nuorisotyön moniammatillisuus

Yhdellä organisaatiolla on harvoin resursseja ja tarvittavaa osaamista kaiken nuorisotyön hoitamiseen. Verkostoituminen luo joustavuutta ja osaamisen yhdistymistä. Nuorisotyössä verkostoituminen on tärkeää jo siksi, että yhteistyöllä mahdollistetaan vaikuttava toiminta. Eri organisaatioiden tietoja ja näkökulmia yhdistämällä saadaan hyvin kattava kuva siitä, mitä sillä hetkellä missäkin tapahtuu. Kun toimijat tuntevat toisensa, on myös helpompi lähteä ratkomaan ongelmia.

Yhteistyötä aloittaessa kannattaa kartoittaa jo olemassa olevat työryhmät, joiden kanssa voisi lähteä luomaan jotain uutta. Nuorten kanssa työtä tekeviä tahoja ovat esimerkiksi poliisi, järjestyksenvalvojat/vartijat, lastensuojelu, kunnan ja seurakunnan nuorisotyö sekä muut järjestöt ja säätiöt. Kannattaa myös olla yhteydessä muihin toimijoihin, joiden tiloissa nuoret viettävät aikaansa, esimerkiksi kirjastot, kauppakeskukset ja rautatieasemat. On kuitenkin tärkeää tehdä työryhmästä sopivan kokoinen, jotta tiedonvaihto pysyy tarkoituksenmukaisena. Ei kuitenkaan kannata sulkea kehtään pois yhteistyöstä. (Turkka, Ylimys & Juntunen, 2017, ss. 46–49)

Aseman Lapset toteuttavat toimintaansa tiiviissä yhteistyössä eri tahojen kanssa. Moniammatillinen yhteistyö nopeuttaa ilmiöihin reagoimista ja jo olemassa olevien resurssien tehostamista. Taustalla toimii nuoriso- ja lastensuojelutyötä tekevät henkilöt, esimerkiksi sosiaaliohjaaja, sosiaalityöntekijä ja kuraattori, jotka omalla osaamisellaan pystyvät tuottamaan ja viemään tietoa nuorista. (Aseman Lapset ry, n.d.c)

5 JALKAUTUVA NUORISOTYÖ

Aseman Lapset ry käyttää jalkautuvasta nuorisotyöstä sekä jalkautuvan että löytävän nuorisotyön termejä, mutta tässä tutkimuksessa käytämme pelkästään jalkautuvan nuorisotyön termiä. Tässä luvussa tarkastellaan jalkautuvan nuorisotyön historiaa, Lastensuojelulakia työmuodon näkökulmasta sekä Tampereella tehtävää jalkautuvaa nuorisotyötä. Pääsimme myös mukaan jalkautumaan sekä jalkautuvaan työhön liittyvään koulutukseen, josta kerromme tässä kappaleessa.

5.1 Jalkautuvan nuoristyön historiaa

Jalkautuvassa nuorisotyössä on piirteitä etsivästä nuorisotyöstä, mutta niiden eroavaisuuksia keskenään voi silti olla vaikeaa havaita. Etsivän työn historia juontaa juurensa 1800-luvun Pelastusarmeijan työstä, jossa Britanniassa etsittiin slummeista ja kaupungista avuntarpeessa olevia ihmisiä. (Mikkonen, Kauppinen, Huovinen & Aalto, 2007, s. 7) Suomessa työmuoto on kehittynyt 1940-luvulta asti ja nykyisellään työmuoto rakentuu Norjassa 1960-luvulla kehiteltyyn sosiaalisen kenttätyön malliin (Männikkö, 2011, s. 7). Kivarin, Ylimyksen ja Juntusen (2017) mukaan Kaartinen-Koutaniemi (2012) kertoo etsivän työn suuntautuneen nuoriin kohdistuvaksi työmuodoksi 1980-luvulla. Kentällä oli silloin neljä toimijaa: Nuorten päihdetyö, kunnallisen nuorisotyön erityisnuorisotyö, Raittiustoimiston nuorisoneuvonta ja seurakunnan erityisnuorisotyö. Tuohon aikaan työ kuitenkin perustui lähinnä omaan auttamishaluun eikä työllä ollut selkeitä raameja.

Tampereen etsivä nuorisotyö otti kehitysaskelaita 1980-luvulla projekti-työnä. Siinä korostui moniammatillisuus aiempaa enemmän ja projektin päätyttyä etsivä työ vakiintui osaksi kaupungin palveluita. Tammikuussa 2011 säädettiin Nuorisolakiin muutos, joka muutti etsivän työn suuntaa. Lakimuutoksen tavoitteena oli etsiä nuoria ja kiinnittää heitä takaisin koulutukseen, työelämään ja muuhun toimintaan. Muutoksen ajat olivat alkaneet etsivässä nuorisotyössä, ja työmuoto määriteltiin nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvaksi, mutta kunnille tarpeen mukaan järjestettäväksi osana nuorisotyötä. (Kaartinen-Koutaniemi, 2012, Kivarin ym., 2017, ss. 15–16 mukaan)

Muutoksen myötä alettiin pohtia uusia keinoja tehdä työtä ja ottaa kontaktia nuoriin, sillä perinteinen katutyö ei enää sopinut lakimuutoksen määritelmiin. Silti määritelmä on edelleen hajanainen ja kenttätyötä toteutetaan monella eri tapaa. Jalkautuva nuorisotyö on yksi näistä kenttätyön työmuodoista, jossa nuoria tavoitetaan heille luonnollisessa ympäristössä, esimerkiksi kauppakeskuksissa ja puistoissa. Tavoitteena on tukea nuoren henkilökohtaista kasvua ja turvata heidän elinympäristönsä sille haitallisilta asioilta. Työntekijät myös turvaavat julkiset kuin puolijulkisetkin tilat niin, että ajanvietto niissä on rauhallista jokaiselle. (Kaartinen-Koutaniemi, 2012, Kivarin ym., 2017, ss. 15–16 mukaan)

Kivari ym. (2017) mukaan Bamming ja Hilpinen (2016) kertovat jalkautuvan (löytävän) nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön helposti sekoitettavan toisiinsa. Näissä muodoissa on omat yhteneväiset piirteensä, mutta isoimpana erottavana tekijä on se, että etsivässä työssä nimenomaan pyritään löytämään nuoria, jotka ovat vaarassa pudota koulu- ja työmaailman ulkopuolelle ja saattaa heitä takaisin turvalliseen elämään. Heidät myös usein otetaan vastaan jonkun toisen tahon kautta, esimerkiksi oppilaitosten. Jalkautuvassa työssä nuoria ei etsitä tai löydetä, vaan heitä kohdataan kaduilla ja kauppakeskuksissa. Tarkoitus ei ole nähdä työtä niin, että ratkaistaan nuorten ongelmia, vaan turvataan nuoren oma elinympäristö ja tuetaan niitä, jotka sitä tarvitsevat. On siis täysin normaalia, että jalkautuvassa

työssä kohdataan esimerkiksi lastensuojelun asiakkaita, mutta kohtaamiin sisältyy myös nuoria, joilla asiat ovat hyvin.

Luodon (2017, s. 112) mukaan kohtaamiset nuorten kanssa jaetaan kolmeen tasoon, kivoiksi, hyviksi ja tärkeiksi. Kivassa kohtaamisessa nähdään nuoria, joilla on perusasiat hallussa ja he saavat puhuttua turvallisen aikuisen kanssa. Hyvä kohtaaminen koskettaa nuoria, jotka tarvitsevat kuuntelijaa ja tukea omiin huoliinsa sekä mahdollista ratkaisua. Tärkeät kohtaamiset ovat niitä, joissa nuoren asioihin täytyy tarttua nopeasti ja heitä autetaan parantamaan elämänlaatua tukena muut toimijat.

Jalkautuessa on tärkeää tiedostaa oma ammatillinen minänsä, vaikka työmuoto voikin tuntua rennommalta verrattuna muihin nuorisotyön muotoihin. Keskustelut nuorten kanssa voivat olla tuttavallisia, mutta koskaan ei ole asianmukaista alkaa kaveriksi nuorten kanssa. Siksi omia työtapoja voi joutua miettimään uudestaan, kun lähdetään tekemään työtä, joka poikkeaa tutuista ja turvallisista työmuodoista. Jalkautujan on hyvä tuntee keskeiset lait ja eri palvelut, sillä haastavia tilanteita tulee eteen väistämättä. (Riiheläinen, Ylimys & Juntunen, 2017, s. 93)

5.2 Lastensuojelulaki jalkautuvan työn taustalla

Jalkautuvan työn taustalla vaikuttaa Lastensuojelulaki. Lastensuojelun tarkoituksena on turvata lapsen oikeudet turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä suojeluun. Lastensuojelulaki määrittää lastensuojelun sisältämään myös hyvinvoinnin edistämiseen liittyvää ehkäisevää työtä. Ehkäisevää lastensuojelutyötä tehdään muun muassa neuvoloissa, päiväkodeissa ja kouluissa. Ehkäisevän työn tavoitteena on tarjota tukea ja apua ennen ongelmien syntymistä tai pahenemista. Lastensuojelulaki pohjautuu siihen, että ensisijainen vastuu lapsesta ja sen hyvinvoinnista on lapsen huoltajilla, mutta yhteiskunta tukee huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja tarjoaa tarvittaessa apua tai tukea (Lastensuojelulaki 417/2007 § 2) Lain keskeinen periaate on lapsen etu, vaikka se onkin joissakin tilanteissa epämääräinen ja tulkinnanvarainen käsite (Vesikansa, 2017, ss. 114—119).

Jalkautuva työ on ennaltaehkäisevää työtä: työntekijät tekevät havaintoja, ovat läsnä siellä, missä nuoretkin ovat ja ovat tarvittaessa apuna ja tukena. Jalkautuva työ tarjoaa nuorille luotettavan aikuisen läsnäolon ja mahdollisuuden keskustella tarvittaessa mieltä painavista asioista. (Koskela, haastattelu 21.8.2019; Rontu, haastattelu 21.8.2019)

Lasten ja nuorten kanssa työskentelevillä on Lastensuojelulain (417/2007 § 25) nojalla tietyissä tilanteissa velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus. Ilmoitus tehdään salassapitosäännösten estämättä ja viipymättä, jos ilmoitusvelvollinen on saanut tehtävässään tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Lisäksi poliisille on

ilmoitettava, jos asia koskee lapsen kohdistunutta seksuaalirikoksena rangaistavaa tekoa tai henkeen ja terveyteen kohdistunutta rikosta, jonka enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta. Ilmoitus on tehtävä siitä huolimatta, vaikka asianomaiset eivät siihen suostuisi. Ennen ilmoituksen tekoa on kuitenkin hyvän hallintotavan mukaista kertoa lastensuojeluilmoituksen tekemisestä ja tarvittaessa keskustella asianomaisten kanssa. Lastensuojeluilmoitus voidaan tehdä myös ennakollisena. (Vesikansa, 2017, ss. 114–119)

Aina ei tarvitse kuitenkaan tehdä lastensuojeluilmoitusta. Sosiaalihuoltolaki mahdollistaa lapsen tai vanhempien kanssa yhdessä tehtävän yhteydenoton tuen tarpeen arvioimiseksi. Ilmoituksen jälkeen sosiaalityöntekijä arvioi, onko tarvetta selvittää lastensuojelun tarve. Jos tarvetta lastensuojelulle ei ole, tehdään palvelutarpeen arviointi, jossa selvitetään perheen tuen tarve tapaamisilla, neuvotteluilla ja muilla selvityksillä. (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 § 33, 36; Vesikansa 2017, ss. 114–119)

Jalkautuessa mukana ollessamme keskustelimme Koskelan ja Ronnun kanssailmoitusvelvollisuudesta. He kertoivat, että jalkautuvassa nuorisotyössä kohdataan kaikenikäisiä nuoria, eikä tilanteessa saada välttämättä tietää nuoren oikeaa ikää tai nimeä. Tarpeen tullessa nuoren ikää ja nimeä voidaan yrittää tiedustella, mutta jos varmuutta tietoihin ei saada, voidaan pyytää virkavallalta apua ja tätä kautta saada tiedot lastensuojelun viranomaiselle.

5.3 Jalkautuva nuorisotyö Tampereella

Jalkautuva nuorisotyö on suunnitelmallista ja säännöllistä. Jalkautuvat nuorisotyöntekijät liikkuvat julkisissa sekä puolijulkisissa tiloissa, kuten puistoissa, kauppakeskuksissa ja kirjastoissa, missä nuorisokin liikkuu. Tällä työmuodolla tavoitetaan niitä nuoria, jotka eivät käy nuorisotiloissa ja saadaan luotua kontakteja. Työmuodon tärkein tehtävä on tarkkailla ja havainnoida. Työntekijän läsnäolo voi myös rauhoittaa ilmapiiriä ja ennaltaehkäistä epätoivottuja tilanteita. Nuorille kuuluvissa ympäristöissä liikkuminen tukee nuoren ja aikuisen vuorovaikutusta. Työhön kuuluva vapaa kohtaaminen ilman erityistä asiaa tukee nuoren kokemusta siitä, että hänestä ollaan aidosti kiinnostuneita. (Aseman lapset ry, n.d.d)

Koskela (haastattelu 21.8.2019) kertoi haastattelussa, että he toimivat pääasiassa keskusta-alueella, mutta liikkuvat myös kauemmas tarpeen tullen. Yhteyttä saatetaan ottaa esimerkiksi kauppakeskuksella tai koulujen pihilla viihtyvien nuorisoporukoiden takia. Työntekijät liikkuvat keskusta-alueella siellä missä tuntuu tarvitsevan aikuisia sinä iltana.

Me kyllä aika hyvin tiedetään missä Tampereen keskusta-alueella nuoret pyörii. Me mennään niistä paikoista toiseen sen mukaan, missä me sillä hetkellä ajatellaan, että on nuorisotyölle eniten tarvetta. (Koskela, Haastattelu 21.8.2019)

Koskela mainitsi muun muassa Laikun lavan, Koskikeskuksen, Ratinan alueen ja Koskipuiston. Samalla työntekijät tarkkailevat nuorten liikkumista, käyttäytymistä ja erilaisia merkkejä. Koskela kertoo myös, että he eivät liiku siellä, missä nuoret käyvät harrastamassa, vaan siellä, missä ei ole juurikaan mitään tekemistä. Tämä johtuu siitä, että sillä hetkellä vaikkapa koripalloa pelaavat nuoret eivät tarvitse aikuista. ”Hengailevilla” nuorilla taas on loppoaikaa, aikaa tehdä myös tyhmyyksiä ja silloin aikuisen läsnäolo on myös tarvittavaa. (Koskela, haastattelu 21.8.2019)

Olimme molemmat erikseen mukana jalkautumassa Tampereella yhdessä nuorisotyöntekijä Ronnun ja yhteisökehittäjä Koskelan kanssa. Tarkoituksena oli saada selkeämpi käsitys käytännön työstä. Jalkautumiset olivat huhtikuussa ja toukokuussa, ja ne ajoitettiin keskiviikolle ja torstaille eli päiville, jolloin nuoret ovat paljon liikkeellä. Ennen lähtöä kävimme läpi käytännön asioita, esimerkiksi liikkumista kaduilla ja nuorten kohtaamista.

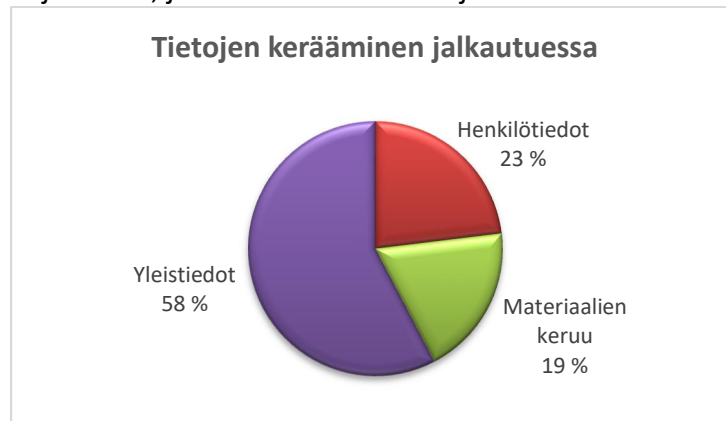

Kuva 1. Mukana jalkautumassa Riikka Koskelan ja Meri Ronnun kanssa. (Nuortenerkka, 18.4.2019) (Riikkakoskela_nuorisooaja, 15.5.2019)

Jalkautumaan lähtiessä vaatteiden kuului olla mukavat ja vähän huomiota herättävät. Koskelalla ja Ronnulla oli mukanaan reput, joiden logoista ja merkeistä pystyi päättelemään heidän olevan töissä. (Kuva 1.) Jalkautuessa liikuimme niillä alueilla, missä nuoret useimmin ovat, esimerkiksi kauppakeskuksissa ja puistoissa. Jalkautuminen oli tarkasti suunniteltua, mutta tilanteet elävät ja voivat muuttua nopeasti. Tärkeintä oli aito kohtaaminen ja tilannetaju, jossa kunnioitetaan nuorten omaa tilaa ja heidän rajojansa. Nuorilta pyydetään aina lupa porukkaan liittymiseen — esimerkiksi niin, että ennestään tuttu työntekijä tervehtii nuorta, tai niin, että joku nuorista hymyilee työntekijöille. Ensimmäinen kerta jalkautumassa oli meille hyppy tuntemattomaan, koska emme tunteneet nuoria, emmekä tiesimme

heidän taustoistaan mitään. Tilanteita myös näki hyvin eri tavalla kuin Koskela ja Rontu, joilla on vahvaa tietoa ja kokemusta nuorista.

Kuva 2. Työntekijät kertoivat haastattelussa tietojen keräämisestä työssä.

Rontu ja Koskela kertoivat haastattelussa, mitä kaikkia eri tietoa jalkautajat keräävät töissään ollessaan (kuva 2.). Työalustana Tampereen kaupungilla on käytössä Logbook ja Aseman Lapsilla oma alustansa. Yleisimmät kerätyt tiedot ovat yleistiedot, joita mainittiin 58 %. Näitä ovat esimerkiksi reitti, kuka työpari mukana ja yleishavainnot. Henkilötietoja mainittiin 23 %, jossa kirjataan ylös esimerkiksi kohdattujen nuorten oletettu sukupuoli ja ikä. Mitään tunnistettavaa tietoa ei kerätä ylös, josta voisi tulla ilmi nuoren henkilöllisyys. Materiaalin keräämistä mainittiin 19 %, esimerkiksi kuvien ottaminen, Instagramin päivittäminen ja videokuva.

6 AIEMMAT TUTKIMUKSET

Tähän lukuun on koottu tilastotietoa nuorista sekä yksi aiempi opinnäytetyö, joka liittyy vahvasti jalkautuvaan nuorisotyöhön. Tilastoissa on nähtävissä tietoa eri ikäluokan nuorten mielenterveystä ja sosiaalisista suhteista, joista voidaan nähdä nuorten tuen tarve, joihin myös jalkautuva työ keskittyy työssään. Aiempiin tutkimuksiin valitussa opinnäytetyössä (Mällinen, 2018) selvitettiin nuorten tietoa jalkautuvasta nuorisotyöstä Oulussa, josta on nähtävissä se, että nuoret kokevat työmuodon tärkeäksi, mutta eivät ole saaneet siitä tarpeeksi tietoa.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) jokavuotisessa kouluterveyskyselyssä kartoitetaan nuorten mielenterveyttä. Kyselyn mukaan 8.- ja 9.-luokkalaisista ja ammattikoulun sekä lukion 1. ja 2. luokkalaisista kohtalaisesta tai vaikeasta ahdistuneisuudesta kärsii 11–13 %. Samasta kohderyhmästä 7–10,5 % ei päässyt koulukuraattorille lukuvuoden aikana yrittämisestä huolimatta ja 22,3–32,5 % ei saanut tukea ja apua hyvinvointiin koulukuraattorilta lukuvuoden aikana, vaikka olisi kaivannut. (THL tieto- ja indikaattoripankki, 2017) Vain pienellä osalla nuorista on kohtalaista tai

vaikeaa ahdistuneisuutta, mutta isommalla prosentilla nuorista olisi tarvetta keskusteluun ammattilaisen kanssa.

THL:n kouluterveyskyselyssä kartoitetaan myös nuorten sosiaalisia suhteita. Kyselyn mukaan 5,7–6,2 % peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisista, ammattikoulun ja lukion 1. ja 2. luokkalaisista kokee olevansa yksinäisiä välitunnilla ja 1,1–5,8 % samasta kohderyhmästä ilmoitti tuleensa koulukiusatuksi vähintään kerran viikossa. Kiusaamista ei tapahdu vain koulussa, sillä samasta kohderyhmästä 11,7–25,8 % on kokenut syrjivää kiusaamista koulussa tai vapaa-ajalla ja 9,5–10,4 % tuntee itsensä yksinäiseksi melko usein tai jatkuvasti eikä 7,2–8,5 % ole yhtään läheistä ystävää. 6,3–7,9 % kertoi myös, ettei pysty juuri koskaan keskustelemaan vanhempiensa kanssa asioistaan. (THL tieto- ja indikaattoripankki, 2017) Koulumaailmassa nuorista vain pieni määrä ilmoittaa tulleen koulukiusatuksi. Isompi määrä nuorista koki yksinäisyyttä ja kiusaamista koulun ulkopuolella. Näiden lukujen pitäisi kuitenkin olla 0 % ja sen edesauttamiseen tarvitaan nuorisotyötä.

Mira Mällinen (2018) toteutti toiminnallisen opinnäytetyön aiheena jalkautuva nuorisotyö. Siinä tuotettiin video yhdessä nuorten kanssa, jota alettiin käyttämään työntekijöiden perehdyttämisessä, nuorisotyön markkinoinnissa sekä Oulun jalkautuvan nuorisotyön esittelyssä. Ouluun 2016 avattu uusi kauppakeskus Valkea laski kävijämääriä nuorisotiloilla ja nuoret alkoivat hengaamaan kauppakeskuksessa. Tämän seurauksena jalkautuvaa työtä tehostettiin. Nuorille tuotettiin kysely, jossa kartoitettiin videon tarvetta ja nuorten tietoa jalkautuvasta työstä. Kyselyyn vastasi 70 nuorta, joista 30 tyttöjä ja 40 poikia. Ikäjakauma oli 11–21 vuotta. Kyselyyn vastanneista 23 tiesi, mitä jalkautuva nuorisotyö tarkoittaa ja 47 ei tiennyt. Aikuisen läsnäolon nuorten vapaa-ajan viettopaikoissa koki tärkeäksi 53 nuorta ja 17 nuorta ei kokenut. Jalkautuvasta nuorisotyöstä toivoi saavansa lisää tietoa 42 nuorta, 28 nuorta ei kokenut tarvitsevansa enempää tietoa. Työmuodon markkinoimiseen 52 nuorta vastasi Instagramin olevan paras väylä, 16 nuorta vastasi Oulun kaupungin verkkosivut. (Mällinen, 2018, ss. 5–9, 27–28)

7 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TOTEUTUS

Opinnäytetyömme tutkimuksellinen osuus toteutettiin määrällisenä sekä laadullisena tutkimuksena. Tutkimusaineistoa kerättiin haastattelemalla jalkautuvia nuorisotyöntekijöitä sekä kuulemalla nuoria puolistrukturoidun kyselylomakkeen avulla. Näillä tutkimusmenetelmillä varmistettiin, että aineistoa on tarpeeksi ja monesta näkökulmasta. Laadullisen materiaalin analyysivaihe tehtiin litteroimalla haastattelumateriaalit, jonka jälkeen aineisto koodattiin ja teemoiteltiin. Lopuksi tiivis materiaali luokiteltiin aineistosta nousseiden aiheiden mukaan. Määrällisen aineiston analyysi kuvataan erilaisin kaavioin.

7.1 Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset

Tässä opinnäytetyössä selvitetään sitä, miten jalkautuva nuorisotyö näkyy nuorille ja onko siitä ollut hyötyä heille. Opinnäytetyö toteutetaan määrällisenä ja laadullisena tutkimuksena. Tutkimuskysymykset pohjautuvat nuorten kokemuksiin ja tavoitteena on tuoda esille nuorten näkökulmaa. Tutkimuskysymykset ovat:

- Miten jalkautuva nuorisotyö näkyy nuorille?
- Miten nuoret kokevat kohtaamisen nuorisotyöntekijän kanssa puolijulkisissa ja julkisissa tiloissa?
- Missä asioissa nuorisotyöntekijä on voinut auttaa nuoria?

7.2 Määrällinen tutkimus

Määrällinen tutkimus antaa vastauksen tarkasteltavan asian suhteisiin ja eroihin. Tutkimustavassa saatua tietoa käsitellään numeerisesti ja sen avulla vastataan kysymyksiin: kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein. Numeerinen tieto käännetään sanalliseen muotoon ja kuvataan eri asioiden eroja tai yhteneväisyyksiä. (Vilkka, 2007, ss. 13–14) Tämä tutkimus antaa vastauksen nuorten eri kokemuksista jalkautuvaan nuorisotyöhön liittyen. Saamme konkreettisia vastauksia siihen, kuinka moni nuori on tavannut nuorisotyöntekijän kadulla/tapahtumissa ja kuinka moni on saanut apua tai tukea nuorisotyöntekijältä.

Opinnäytetyössä määrällinen tutkimus toteutui kyselylomakkeilla. Vilkan (2007) mukaan kyselyssä oleellista on, että kysymykset ja vastausvaihtoehdot muotoillaan ymmärrettäväksi samalla tavalla kaikille. Vastaajat ryhmitellään mittaamalla, tässä kyselyssä iän ja sukupuolen mukaan. (Vilkka, 2007, s. 16) Mittaamisen avulla pystytään tarkastelemaan, onko jokin tietty ryhmä tietämätön jalkautuvasta nuorisotyöstä tai onko jollain tietyllä ryhmällä tarvetta tietynlaiselle toiminnalle. Vilkka (2007, s. 16) toteaa, että määrällisessä tutkimuksessa etäinen suhde vastaajiin tukee tulosten puolueettomuutta. Haastattelijan läsnäolo voi vaikuttaa vastausten laatuun ja lopulta tuloksiin. Tutkimuksen kysely toteutetaan nettikyselyllä kouluille, eli oppilaita ei haastatella kasvotusten. Tällä tuetaan vastausten puolueettomuutta ja sitä, että oppilaat vastaavat niin kuin heistä itsestään asiat ovat.

7.3 Laadullinen tutkimus

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään löytämään tietoa jostakin ilmiöstä tai asiasta ilman määrällisiä keinoja. Toisin kuin määrällisessä tutkimuksessa, laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä yleistykseen vaan tavoitteena on tutkittavan ilmiön ymmärtäminen ja kuvaaminen. Laadullisen tutkimukseen liittyy tietynlaisia piirteitä. Tutkimus tulee toteuttaa aidossa ympäristössään, siellä missä ilmiö esiintyy. Lisäksi tutkija toimii itse

aineiston kerääjänä esimerkiksi havainnoimalla tai haastatteleamalla tutkittavia. (Kananen, 2017, ss. 32–33, 35) Tässä tutkimuksessa tämä toteutuu menemällä mukaan jalkautumaan ja havainnoimalla työtä, sekä haastatteleamalla jalkautuvaa työtä tekeviä työntekijöitä.

Menetelmä tutkii yksittäistä asiaa, kuten henkilön kokemusta, kun taas määrällinen tutkimus useampia tapauksia. Tutkimuksen tiedonkeruu toteutetaan usein tutkijan ja tutkittavan välillä suorassa kontaktissa, esimerkiksi haastatteluiden tai havainnoinnin avulla. Tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä ei tunneta, ja sen takia yksityiskohtaisia haastattelukysymyksiä voidaan etukäteen tietää. Tämän lisäksi tutkimusaineiston tulee olla monilähteistä eli tutkimuksessa käytetään kuvia, videoita, tekstejä, haastatteluja, tutkimuksia tai muuta aineistoa tiedon keruuseen. Tärkeimpänä asiana on se, että kiinnitetään huomiota tutkittavien antamaan näkökulmaan ja tavoitellaan ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä. (Kananen, 2017, ss. 32–34)

Tutkimuksessamme hyödynsimme sekä määrällisiä että laadullisia menetelmiä tutkimustuloksien luotettavuuden lisäämiseksi. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, miten jalkautuva nuorisotyö näyttäytyy nuorille ja minkälaista apua he ovat työmuodosta saaneet. Laadullinen tutkimusosio toimii pohjana tilastolliselle analyysille. Laadulliset kysymykset auttavat tarkentamaan määrällisiä tuloksia. Näin saimme tarkempaa tietoa esimerkiksi siitä, mihin asioihin nuoret ovat saaneet tukea jalkautuvasta nuorisotyöstä.

7.4 Haastattelut ja kyselylomake

Aineistonkeruun primäärisinä menetelminä käytimme kyselyjä sekä haastatteluja. Tutkimuslupa haettiin Tampereen kaupungilta kesäkuun lopulla ja tutkimuksen aineisto kerättiin 2019 elokuun aikana. Opinnäytetyön tutkimuksen tekemisestä ei aiheutunut muita kuin matkakustannuksia.

Nuorisotyönohjaajien haastattelut toteutettiin teemahaastattelulla, eli puolistrukturoidulla haastattelulla (Haastattelu liite 2). Tässä menetelmässä haastatteli tekee kysymykset teorian pohjalta, niin kuin tässä haastattelussa (Kajaanin ammattikorkeakoulu, n.d.). Molemmat jalkautuvaa työtä pääsääntöisesti tekevät työntekijät olivat paikalla yhtä aikaa. Tutustuimme etukäteen teoriaan nuorisotyöstä ja jalkautuvasta nuorisotyöstä, jonka perusteella teimme kysymykset haastatteluun. Kysymykset olivat avoimia kysymyksiä, joihin ei ole valmista vastausta, vaan haastatteltava joutui itse pohtimaan vastaustaan. Tavoite haastattelussa oli se, että haastatteli yrittää saada haastateltavalta vastauksen tutkittavaa ilmiöön. (Ks. esim. Kananen, 2017, s. 90) Tältä haastattelulta pyrimme saamaan työntekijän näkökulman siitä, miten jalkautuva nuorisotyö näkyy nuorille, ja minkälaisissa asioissa he ovat nuoria auttaneet tai tukeneet.

Kyselylomaketta käytetään silloin, kun halutaan saada selville tutkittavan mielipiteitä, asenteita, ominaisuuksia tai käyttäytymistä. Tämän tutkimuksen kyselylomakkeessa halutaan selvittää nuorten mielipiteitä jalkautuvan nuorisotyön näkyvyydestä ja mahdollisesti saadusta avusta tai tuesta. Kyselyä kannattaa hyödyntää silloin, kun otanta on laaja ja hajanainen, mikä sopii tähän tutkimukseen. (Vilka, 2007, s. 28) Kyselyn toteuttamista kysyttiin useilta kouluilta. Tavoitteenamme oli saada vastauksia yläasteelta, ammattikoulusta sekä lukiosta. Lopulta kysely lähetettiin kahdelle eri 9.-luokalle, yhdelle ammattikoululle sekä jalkautuvien työntekijöiden jaettavaksi Instagramiin. Näiden lisäksi kävimme eräällä lukiolla kertomassa opinnäytetyöstämme 1. vuosikurssin opiskelijoille ja teetimme kyselyn heille. Kyselyyn vastaaminen tapahtui SurveyMonkeyn nettialustalla (Kyselylomake liite 1). Vastaaminen tapahtui anonyymisti yksityisyydensuojan takia ja nuorilta pyydettiin ainoastaan tieto sukupuolesta, iästä sekä kouluasteesta. Lomakkeessa oli määrällisiä, sekä ”vapaa sana”-tyyppisiä laadullisia kysymyksiä.

7.5 Aineiston analyysi

Määrällisen aineiston analyysi pohjautuu tilastoihin, jotka muodostuvat aineiston määrällisistä kysymyksistä. Tämän avulla nähdään, miten näkyvää Tampereen jalkautuva nuorisotyö on ja millaista apua nuoret ovat saaneet heiltä. Määrällisissä kysymyksissä oli mietitty valmiiksi nuorille vastausvaihtoehtoja vastaamisen helpottamiseksi. Analyysin tulokset kuvattiin pylväskaaviolla, josta olennaisimmat asiat poimittiin tekstimuotoon.

Litteroinnilla muutettiin tallenteet, tässä tapauksessa nauhoite, tekstimuotoon. Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä käytetty puolistrukturoitu haastattelu eli teemahaastattelu litteroitiin. Litteroinnin konventiona käytettiin yleiskielistä litterointia. Sanatarkkaa litterointia ei tässä tutkimuksessa tarvittu, mutta yksittäiset sanat ovat erittäin tärkeitä analysoinnin kannalta. (Ks. Kananen, 2017, ss. 134–135) Litteroinnin jälkeen aineisto koodattiin eli teksti tiivistettiin ymmärrettävään muotoon. Tavoitteena oli, että laajasta aineistosta saatiin poimittua oleellisia asioita ja nostettua teemoja, jotka kuvaavat tekstikokonaisuutta. (Ks. Kananen, 2017, ss. 136–137) Teemojen löytämiseen hyödynsimme määrällisen aineiston valmiita vastausvaihtoehtoja. Näin saimme verrattavat teemat sekä määrälliselle että laadulliselle aineistolle. Kun aineisto oli koodattu, alettiin koodeja luokittelemaan eli yhdistämään samaa tarkoittavia asioita isommiksi luokiksi. Luokittelun ideana on tiivistää saatua aineistoa niin, että esimerkiksi 10 koodia vähenee neljäksi koodiksi. (Kananen, 2017, s. 146) Esimerkiksi tiivistimme eri kauppakeskusten nimet yhdeksi kokonaisuudeksi.

7.6 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Eettisesti vakaa tutkimus edellyttää tiedeyhteisössä hyväksytyjen tutkimus- ja tiedonhankintamenetelmien käyttöä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi

sitä, että tutkija ottaa huomioon muiden tutkijoiden saavutukset oikeaoppisella lähdeviitteellä sekä käyttää tutkimuksen kohteeseen liittyviä asianmukaisia tietolähteitä. (Vilkka, 2015, ss. 41–42) Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2019, ss. 9–10) on tehnyt Ihmistieteiden eettisen ennakoarvioinnin ohjeen, jossa mainitaan alaikäisiin kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet. Alaikäiselle täytyy hänen ikätasonsa mukaisesti kertoa tietoa tutkimuksesta ja 15 vuotta täyttänyt nuori ei tarvitse huoltajan suostumusta tutkimukseen osallistumiseen. Tässä tutkimuksessa käytetään APA-tyyliin pohjautuvaa HAMKin lähdeviiteopasta (2018) sekä luotettavia tietolähteitä. Kyselylomakkeessa on kirjoitettu tarkasti tutkimuksen tavoite ja toteutus sekä lopussa on asianmukainen tutkimussuostumus. Lisäksi Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan vastaukset on pyydetty ainoastaan 15 vuotta täyttäneiltä nuorilta.

Tutkimuksen luotettavuutta käsitellään validiteetin ja reliabiliteetin käsitteillä. Validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa on tutkittu mitä on luvattu ja reliabiliteetti tarkoittaa tutkimustulosten toistettavuutta. Tutkimuksen luotettavuuden perusvaatimuksena on, että tutkijalla on tutkimuksen tekoon riittävästi aikaa. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 160) Tutkimuksemme on aloitettu hyvissä ajoin 2019 vuoden alussa tutustumalla teoriaan ja työn kuvaan. Tämän jälkeen lähdimme toteuttamaan työn aineistonkeruuvaihetta. Tutkimuksessa toteutuu myös triangulaatio eli tutkimuksessa olevaa ongelmaa tarkastellaan monesta eri tietolähteestä, jolloin varmistetaan se, että samaan tulokseen päästään useista ei lähteistä. (Ks. Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 167)

8 TULOKSET

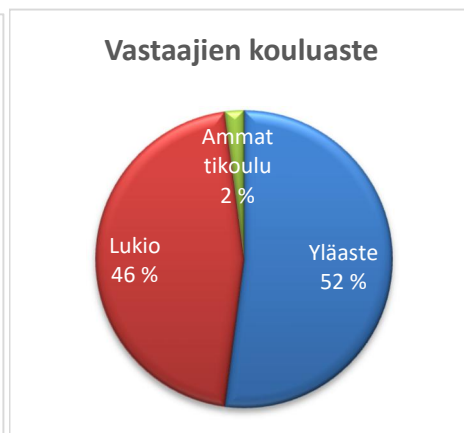
Tutkimus toteutettiin kyselyllä ja haastatteluilla. Haastattelimme Tampereen kaupungin erityisnuorisotyöntekijää ja Aseman Lapset ry:n yhteisökehittäjää. Haastattelu toteutettiin elokuussa 2019, ja sen kesto oli noin 30 minuuttia, jonka jälkeen materiaali litteroitiin ja analysoitiin. Kysely toteutettiin verkkokyselynä syksyn 2019 aikana ja se sisälsi kymmenen kysymystä jalkautuvasta nuorisotyöstä. Henkilökohtaisista tiedoista pyysimme nuorilta iän, sukupuolen ja kouluasteen, jotta pystyisimme vertailemaan mahdollisia eroja näiden välillä. Kyselyt lähetettiin yläkouluun, lukioon ja ammattikouluun sekä yhteistyökumppanin toiveesta yhteisökehittäjän Instagramiin. Yläkoulusta saimme 26 vastausta, ammattikoulusta 1 ja lukioista 23 vastausta. Muutama näistä vastauksista on tullut Instagramin kautta, mutta tästä ei ollut varmaa lukua. Ammattikoulun opettajilta saimme vastauksen kyselyn toteuttamiseen liian myöhään, joten ammattikoulujen kautta emme saaneet kerättyä vastauksia.

Niihin kouluihin, joihin emme päässeet paikalle toteuttamaan kyselyä, lähetimme kyselyn opettajien toteutettavaksi saatekirjeen kera (Ks. Liite 3). Saatetekstissä kerroimme, mitä varten pyysimme nuorilta vastauksia ja

mihin tarkoitukseen vastaukset menevät, toivoimme myös, että vain yli 15-vuotiaat vastaisivat kyselyyn. Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2019, s. 16) määrittää, että jos tutkimus kohdistuu alle 15-vuotiaisiin, pitäisi pyytää huoltajilta erillinen lupa osallistua.

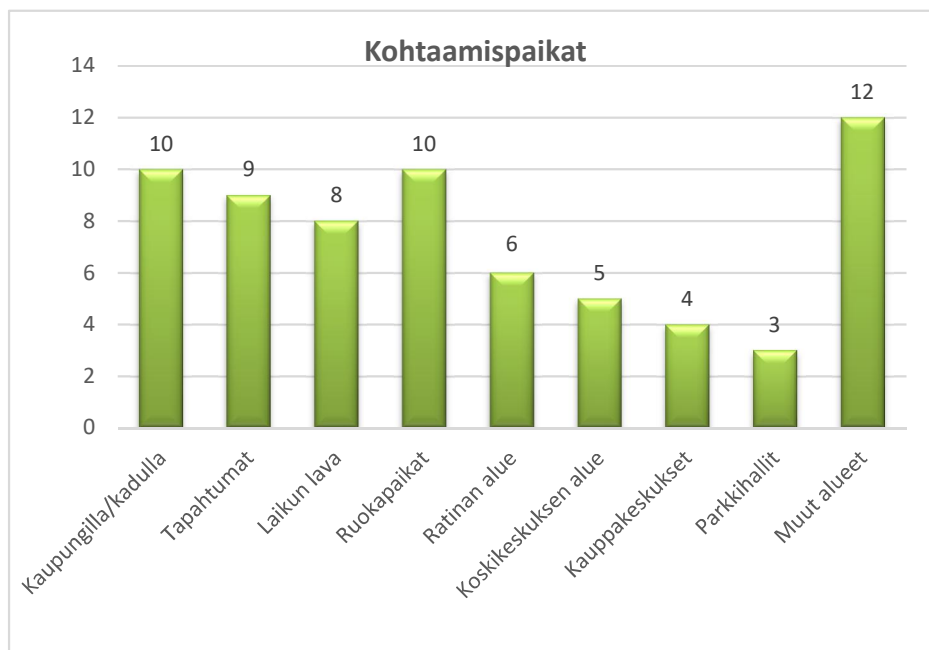
Kuva 3. Kyselyyn vastanneiden nuorten ikä.

Kuva 4. Kyselyyn vastanneiden nuorten kouluaste.

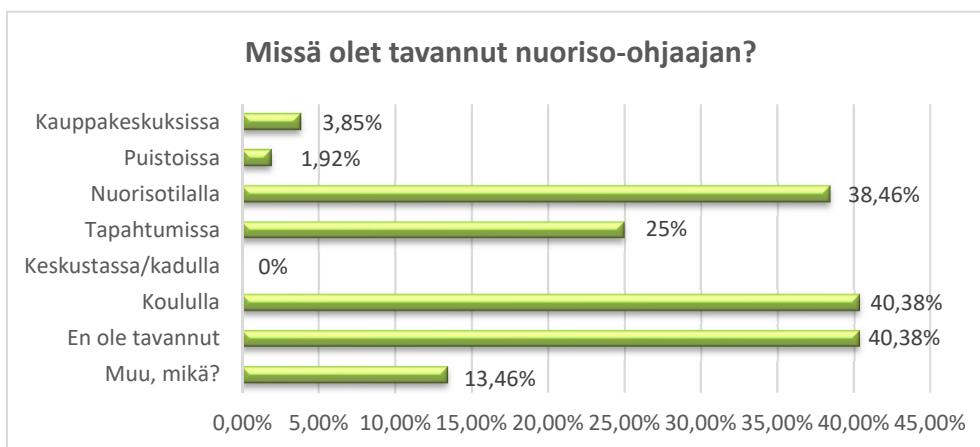
Kyselyyn vastasi yhteensä 58 nuorta, joiden joukosta poistimme muutamat alle 15-vuotiaiden vastaukset sekä sellaiset, joissa oli vastattu esimerkiksi kaikki iät, koululuokat ja monivalinnoissa kaikki vaihtoehdot. Tämän jälkeen vastauksia jäi jäljelle 52. Nuorista tyttöjä oli 52 % ja poikia 48 %, vastaukset ”muu” ja ”en halua vastata” jäivät tyhjiksi. Kyselyyn vastanneiden nuoret olivat iältään (Kuva 3). suurimmaksi osaksi 15–16-vuotiaita, vähän pienempi osa 16–17-vuotiaita ja vähiten vastaajia olevia oli 17–18-vuotiaat. Kyselyyn vastanneiden nuorten kouluasteet jakautuivat (Kuva 4). lähes puoliksi yläasteen ja lukion välillä, vain 2 % vastaajista kävi ammattikoulua. Ammattikoululaisten vastausten puuttuminen johtuu siitä, ettemme

saaneet ammattikoulujen kanssa sovittua kyselyn toteuttamisesta. Yhtään vastaajista ei ollut työelämässä tai näiden vaihtoehtojen ulkopuolella.

Kuva 5. Haastatteluissa ilmi tulleita kohtaamispaikkoja.

Haastatteluissa mainittiin nuorten kohtaamispaikoiksi eri alueet Tampe-reelta (Kuva 5). Nuoria kohdataan kaupungilla sekä kaduilla, eri tapahtumissa kuten Blockfest ja koulujen päättäjäiset, Laikun lava, eri ruokapaikat kuten Hesburger ja McDonald's ja eri kauppakeskusten alueet. Muutaman kerran mainittiin myös parkkihallit. Muita kohtaamispaikkoja olivat muun muassa nuorisotilat sekä sosiaalinen media, kuten Instagram.

Kuva 6. Kyselyssä nuorten mainitsemat kohtaamispaikat.

Kuvaaja (Kuva 6. Kyselyssä nuorten mainitsemat kohtaamispaikat.) havainnollistaa nuorten vastauksia nuorisotyöntekijöiden kohtaamisesta. Vastanneista nuorista 54 % (28/52) oli tavannut nuorisotyöntekijän, 42 %

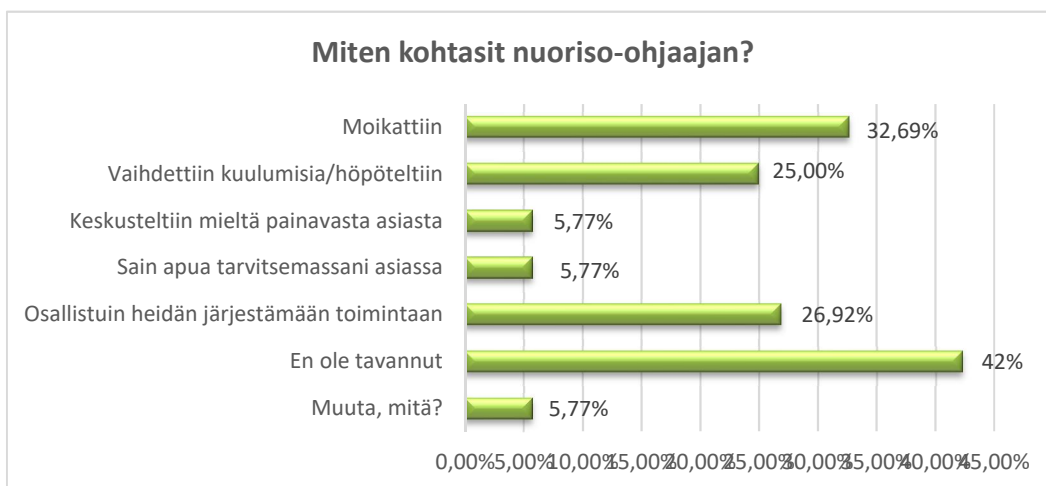
(22/52) ei ollut tavannut ja muita vastauksia (en tiedä, en ole varma) kysymykseen oli 4 % (2/52). Tämän jälkeen kyselyssä kartoitettiin, missä nuorisotyöntekijän tapaaminen on tapahtunut. Nuorista suurin osa vastasi tavanneensa nuorisotyöntekijän koululla (40 %) tai nuorisotilalla (38 %). Nuorista 25 % oli tavannut nuorisotyöntekijän tapahtumissa, 4 % kauppakeskuksissa, 2 % puistoissa. Yhtään vastausta emme saaneet suoraan kadulla tapaamiseen. Muissa vastauksissa oli mainittu esimerkiksi rippikoulu, koti tai kahvilat.

Haastattelussa ja kyselyssä ilmeni, että sekä nuoret ja nuorisotyöntekijät kohtaavat toisiaan paljon erilaisissa tapahtumissa. Nuorisotyöntekijät kohtaavat eniten nuoria eri Tampereen alueilla, kun taas kyselyyn vastanneet nuoret ovat tavanneet nuorisotyöntekijöitä eniten koululla ja nuorisotiloilla. Kyselyyn vastanneet nuoret ovat myös maininneet tavanneensa nuorisotyöntekijän esimerkiksi rippikoulussa ja kotona, kun taas haastattelussa ilmeni nuorten kohtaamista myös esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Kyselyssä kuitenkin noin 40 % nuorista ei ollut tavannut nuorisotyöntekijää missään.

Kuva 7. Kohtaamisia haastatteluissa mainittiin kivoja, hyviä ja tärkeitä.

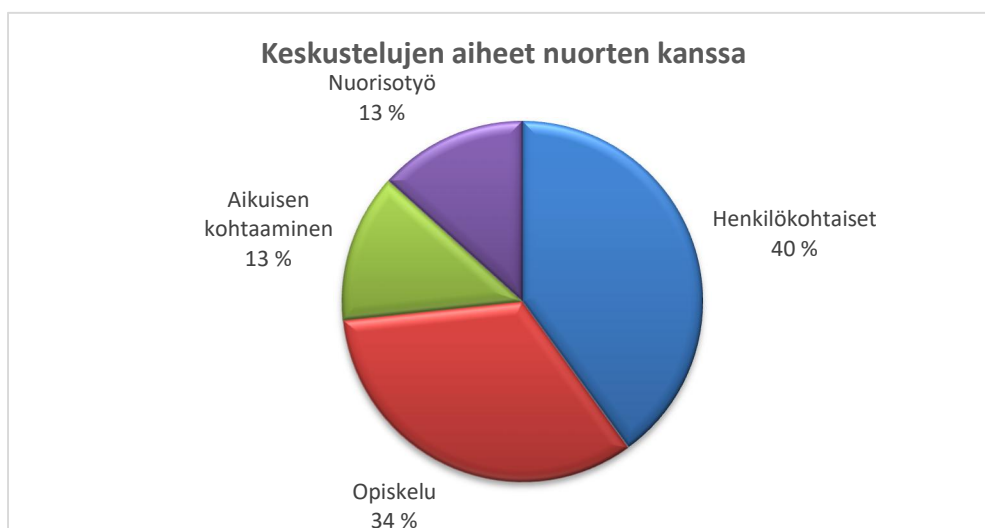
Haastattelun aikana Koskela ja Rontu kertoivat heidän kohtaamisistaan nuorten kanssa. Aseman Lapset ry jakaa kohtaamiset nuorten kanssa kivoihin, hyviin ja tärkeihin kohtaamisiin. Kuva 7. havainnollistaa haastattelussa mainittuja kohtaamisia. Haastateltavilla oli ollut eniten hyviä kohtaamisia, joissa nuori saa jutella turvallisen aikuisen kanssa mieltä painavista asioista ja mahdollisesti pohtia niihin ratkaisua. Väestöliiton (2019) mukaan turvallinen aikuinen koetaan sellaiseksi, joka esimerkiksi vaistoa nuoren huolet ja osaa tarttua niihin sekä on läsnä nuoren elämässä. Monella nuorella turvallinen aikuinen löytyy pääasiassa omasta lähipiiristä, mutta joskus sitä on myös nuorisotyöntekijä. (Väestöliitto 2019) Seuraavaksi kyselyn vastauksissa tuli kivat kohtaamiset, jossa nuorilla on perusasiat kunnossa ja heitä moikataan ja lisätään turvallisia aikuisia heidän ympäristöönsä. Viimeiseksi mainittiin tärkeitä kohtaamisia, joissa nuoren tilanne tarvitsee nopeaa reaktiota aikuisilta ja mahdollista jatko-ohjausta eteenpäin.

Kuva 8. Nuorten kokemuksia nuorisotyöntekijöiden kohtaamisesta.

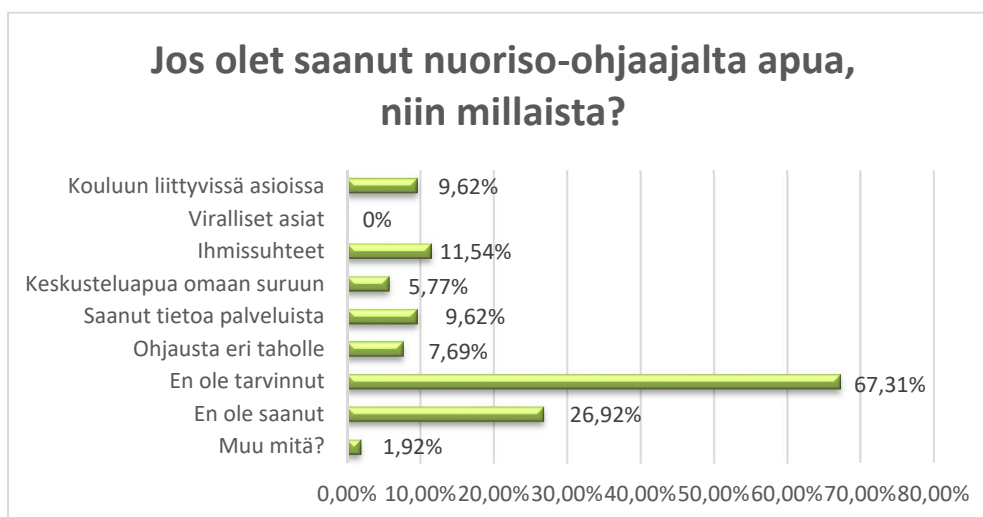
Nuoret kertoivat kyselyssä kohtaamisistaan nuorisotyöntekijöiden kanssa. Kuvaajalla (Kuva 8. Nuorten kokemuksia nuorisotyöntekijöiden kohtaamisesta.) on kuvattu nuorien vastauksia. Nuorisotyöntekijän kohdanneista nuorista iso osa, 33 % oli moikannut nuorisiohjaajan kanssa ja 27 % vastanneista oli osallistunut nuorisiohjaajan järjestämään toimintaan. 25 % oli vaihtanut kuulumisia tai ”höpötellyt” ohjaajan kanssa. 6 % oli keskustellut mieltä painavasta asiasta ja 6 % oli saanut apua tarvitsemassaan asiassa. Tässä kysymyksessä oli mahdollisuus valita monta vaihtoehtoa.

Nuorisiohjaajien haastattelussa mainittiin eniten hyviä kohtaamisia, kun taas nuoret mainitsivat eniten kivoja kohtaamisia eli moikkauksia. Hyvät kohtaamiset olivat nuorillakin kuitenkin isossa osassa, 25 % nuorista mainitsi vaihtaneensa nuorisiohjaajan kanssa kuulumisia. Sekä nuorisiohjaajien haastatteluissa että nuorten kyselyissä oli vähiten mainintoja tärkeistä kohtaamisista eli avun tai tuen antamisesta ja saamisesta. Kivojen, hyvien ja tärkeiden kohtaamisten lisäksi iso osa nuorista kertoi osallistuneensa nuorisiohjaajien järjestämään toimintaan, joka ei suoranaisesti kuulu suoraan mihinkään näistä kategorioista. 42 % nuorista ei ollut tavannut nuorisiohjaajaa.

Kuva 9. Työntekijöiden mainitseamia keskustelunaiheita nuorten kanssa.

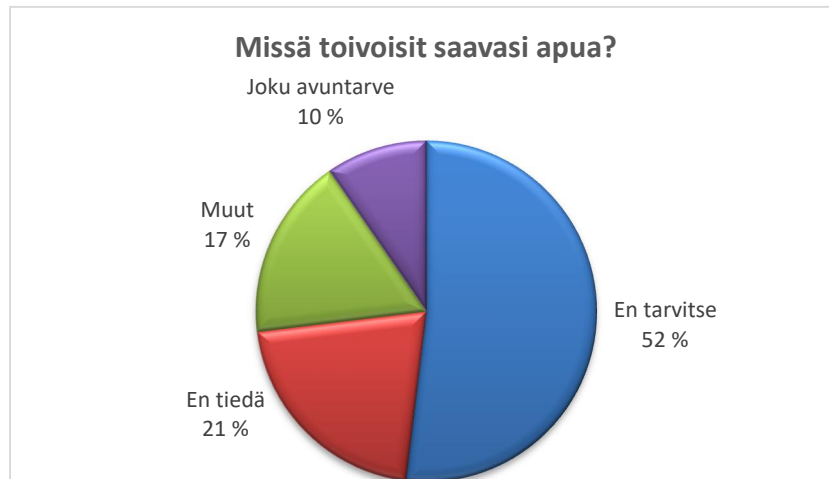
Haastattelun aikana mainittiin erilaisia keskustelunaiheita nuorten kanssa (Kuva 9. Työntekijöiden mainitseamia keskustelunaiheita nuorten kanssa.). Henkilökohtaisia aiheita, kuten sydänsurut, mainittiin 40 % vastauksista. Opiskeluun liittyviä aiheita, kuten työharjoittelut ja koulumotivaatio, mainittiin 34 %. Nuorisotyöhön liittyviä aiheita, kuten jatko-ohjauksia, mainittiin 13 %. Aikuisen kohtaamisia mainittiin myös 13 %, näihin kuului muun muassa neutraalin aikuiskontaktin antaminen nuorille.

Kuva 10. Nuorten nuorisotyöntekijältä saatu avuntarve.

Seuraavaksi kysely selvitettiin asioita, joissa nuoriso-ohjaaja on ollut nuorille avuksi. Kuvasta 10. voi havaita, että nuorista 67 % koki, ettei heillä ole ollut tarvetta avulle. Ne nuoret, jotka olivat saaneet apua, olivat saaneet niitä hyvin monessa asiassa, ja prosentitkin jakautuivat melko tasaisesti. Nuorista 12 % oli saanut apua ihmissuhteisiin, 10 % kouluun liittyviin asioihin, 10 % palveluihin liittyvissä asioissa, 8 % oli ohjattu oikean palvelun piiriin ja 6 % oli saanut keskusteluapua omaan suruun tai murheeseen. Kukaan ei ollut saanut apua virallisissa asioissa. Muissa vastauksissa oli mainittu rippikouluasiat. Kuitenkin iso joukko vastaajista eli 27 % nuorista koki, ettei ole saanut apua. Tässä kysymyksessä oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto.

Sekä nuorilta että nuoriso-ohjaajilta tuli samankaltaisia vastauksia. Työntekijät ovat antaneet ja nuoret saaneet apua henkilökohtaisiin asioihin kuten sydänsuruihin sekä opiskeluun. Myös maininta ohjauksesta eri tahoille tuli molemmilta. Nuoret olivat myös maininneet saaneensa tietoa eri palveluista. Kuitenkin suurin osa nuorista oli vastannut kyselyssä, ettei tarvitse tai ole saanut apua.

Kuva 11. Nuorten avuntarve tulevaisuudessa.

Kun kysely kartoittikin tulevaa ajatellen, että minkälaisissa asioissa nuoret toivoisivat saavansa enemmän apua (Kuva 11), vastaukset muuttuivat hiukan. 52 % koki, ettei tarvitse apua ja 21 % ei tiedä mihin tarvitsisi apua ja vain 10% osasi nimetä avun tarpeensa. Myös ”muut” vastaukset kategoriassa oli paljon mielenkiintoisia vastauksia. Avuntarpeina nuoret mainitsivat ahdistuksen, kiusaamisen, normaalit asiat, perhe- ja kouluasiat, mielenterveysongelmat ja sosiaaliset taidot. Muissa vastauksissa nuoret kertoivat saavansa apua perheeltään, saaneensa jo tarvitsemaansa tietoa ja ettei ole avun tarvetta juuri nyt. Osa myös kertoi, ettei halua saada apua tai ettei halua puhua vieraille ongelmistaan. Nuorista 37 % koki, että nuoriso-ohjaajasta voisi olla apua näissä asioissa ja 60 % koki, ettei nuoriso-ohjaaja voi auttaa.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kyselyyn vastanneista nuorista suurin osa kävi yläastetta ja lukiota; ammattikoululaisia oli pienin osa, sillä emme saaneet ammattikoululta vastauksia aikataulumme puitteissa. Yhteisökehittäjä ja erityisnuorisotyöntekijä Koskelan (haastattelu 21.8.2019) ja Ronnun (haastattelu 21.8.2019) mukaan työntekijät kohtaavat eniten ammattikoululaisia, joten tässä tutkimuksessa tuloksista puuttuu olennainen osa kohderyhmää, jolloin tulosten laatu voi muokkaantua.

Tuloksista voidaan havaita, että suuri osa, 42 % yläastelaisista ja lukiolaisista nuorista, ei ollut tavannut nuorisotyöntekijää ollenkaan. Nuorista iso osa oli tavannut nuorisotyöntekijän muualla kuin koululla tai nuorisotilalla. Jos kuitenkin tarkastellaan koulun ja nuorisotilan ulkopuolelle jääviä vastauksia, niin nuorista iso osa, 25 %, oli tavannut nuorisotyöntekijän jossain tapahtumassa. Tapahtumista puhuttiin paljon myös jalkautuvien nuorisotyöntekijöiden haastattelussa. Koulujenloppu, vappu sekä Tampereella järjestettävä Blockfest ovat nuorisotyöntekijöille tärkeitä kohtaamisten määriä ajatellen. Mällisen (2018, s. 28) tehdyssä opinnäytetyössä 53 nuorta koki aikuisen läsnäolon tärkeäksi nuorten vapaa-ajanviettopaikoissa ja 17 ei kokenut, mistä voidaan päätellä, että nuoret kokevat kohtaamiset aikuisten kanssa tärkeiksi ja tarpeellisiksi.

Nuorisotyöntekijöitä kohdanneet nuoret sekä nuorisotyöntekijät olivat molemmat maininneet vastauksissa paljon kivoja ja hyviä kohtaamisia. Kivat sekä hyvät kohtaamiset olivat moikkaamisia, kuulumisten vaihtoa sekä nuorten arkisien murheiden kanssa auttamista. Tästä voimme päätellä, että jalkautuva työ toteutuu tavoitteidensa mukaisesti ennaltaehkäisevänä työnä korjaavan työn sijaan. Sekä nuorilla että työntekijöillä oli mainittu muutamia tärkeitä eli välitöntä puuttumista vaativia kohtaamisia. Vastauksista voidaan olettaa, että suurimmalla osalla vastanneista nuorista ei ole tarvetta ulkopuoliselle avulle, mutta on myös mahdollista, että nuoret jättivät asioita kertomatta tutkimuksen toteutustavasta tai kysymyksen asettelutavasta johtuen.

Tuloksissa ilmenee nuorten avuntarve kouluun liittyvissä asioissa, ihmissuhteissa ja keskusteluavussa. Myös haastatteluissa työntekijät mainitsivat samat asiat. Kuitenkin suurin osa nuorista ei ole tarvinnut apua, ja kyselyssä mainittiinkin, että tarvittava apu tulee perheeltä ja asiat ovat hyvin, joten apua ei tarvita. 27 % nuorista vastasi, ettei ole saanut nuorisotyöntekijältä apua, joten tästä voidaan päätellä, että nuoret tarvitsevat apua, mutta eivät ole sitä jostain syystä saaneet. Nuoret olivat maininneet aiemmin mainitussa THL:n kouluterveyskyselyssä suurin piirtein samat prosenttimäärät: 22,3–32,5 % koulukuraattoreilta apua kaivanneiden, mutta ei apua saaneiden määräksi (THL tietojen ja indikaattoripankki, 2017). Nämä avun tarpeessa olevat nuoret olisi todella tärkeä tavoittaa jollain työmuodolla. Kysyttäessä avuntarpeesta tulevaisuudessa suurin osa nuorista ei

kokenut tarvitsevansa apua, osa ei tiennyt ja pieni osa osasi nimetä avuntarpeensa. Näistä vastauksista 37 % koki, että nuorisotyöntekijästä voisi olla apua näissä asioissa. Silti vielä isompi määrä koki, ettei nuorisotyöntekijä pysty auttamaan heitä, joten voidaan olettaa, että nuorilla on tarvetta avulle, mutta he eivät välttämättä tiedä, mihin kaikkeen nuorisotyöntekijästä voi olla apua.

10 POHDINTA

Jalkautuvat nuorisotyöntekijät kertoivat haastattelussa heidän ajatuksiaan työn kehittämisestä, joita havainnollistetaan Kuvassa 12. Työntekijät toivoivat haastattelussa eniten työn vakinaistamista ja työn purkamisen mahdollisuutta. He kertoivat, että olisi hyvä, jos alueella liikkuisi säännöllisesti yksi työpari ja että työn purkamiseen tarvittaisiin kehittämistä yhteisen työnohjauksen merkissä. He kertoivat myös, että nuorten on vaikea erottaa, milloin työntekijä on vapaalla ja milloin työajalla. Tähän he toivoivat jonkinlaista selkeyttämisen mahdollisuuttanuorten kanssa. Työntekijät puhuivat myös työvälineiden kehittämisestä, esimerkiksi kulkuneuvolla liikkumista, mikä helpottaisi matkojen tekoja. Myös aukottoman systeemin luominen mainittiin: työn kuuluisi olla selkeää.

Kuva 12. Koskelan ja Ronnun ajatuksia työn kehittämisestä.

Tutkimustulosten perusteella saimme jonkinlaista näkökulmaa sekä työntekijöiden että nuorten ajatuksista jalkautuvasta työstä nyt ja tulevaisuudessa. Tuloksista ilmeni selkeästi, että jalkautuva työ ei ollut kovinkaan näkyvää yläastelaisille ja lukiolaisille nuorille. Jäimme pohtimaan, voisiko työntekijöiden havaittavuudella olla merkitystä tässä asiassa. Jos työntekijä ei saa herättää huomiota vaatetuksella, havaitsevatko avuntarpeessa olevat nuoret työntekijöitä katukuvassa. Toisesta näkökulmasta katsottuna tämä kohderyhmä saattaa liikkua kaupungilla useammin niin, ettei työntekijät havaitse nuorisotyöllistä tarvetta. Esimerkiksi tämä

kohderyhmä saattaa liikkua nopeasti paikasta toiseen, eivätkä jää ”hengailemaan” kauppakeskuksiin.

Tällä hetkellä tämä kohderyhmä oli nähnyt nuorisotyöntekijöitä koulun ja nuorisotilan ulkopuolella lähinnä erilaisissa tapahtumissa. Voidaan siis myös pohtia, viettävätkö yläastelaiset ja lukiolaiset nuoret enemmän aikaa nuorisotilalla kuin kaupungilla. Työtä kehittäessä voisi lähteä miettimään, että miten voisi tavoittaa tämän kohderyhmän vielä paremmin.

Nuorten vastauksista voidaan nähdä, että nuorista suuri osa, jopa 52 % ajatteli, ettei heillä ole tarvetta avulle tulevaisuudessa (ks. Kuva 11. s. 24) Voidaan siis pohtia, tietävätkö nuoret, missä kaikessa nuorisotyöntekijä voisi heitä auttaa. Vai onko kyse siitä, että näin suurella osalla nuorista on joku turvallinen ihminen, jolle kertoa murheistaan.

Jalkautuva nuorisotyö pyrkii tapaamaan kaikenlaisia nuoria. Haastattelussa työntekijät kuitenkin kertoivat suurimmaksi osaksi tapaavansa ammattikoululaisia nuoria. Byrokraattisten toimien takia tämä kohderyhmä jäi tutkimuksessa hyvin pienen prosenttimäärän edustamaksi. Tutkimus ei välttämättä anna todellista kuvaa jalkautuvasta nuorisotyöstä saadusta avusta ja tuesta.

Tämän tutkimuksen pohjalta saa monta hyvää jatkotutkimusideaa jalkautuvaan nuorisotyöhön liittyen. Työn merkityksen osoittamisen kannalta olisi oleellista selvittää, mitä kohderyhmiä jalkautuva nuorisotyö tavoittaa eniten sekä miten työ tavoittaisi paremmin yläastelaisia ja lukiolaisia. Nuorten näkökulmasta ajateltuna olisi myös mielenkiintoista selvittää, minkälaisissa paikoissa nuoret toivoisivat tapaavansa enemmän jalkautuvia nuorisotyöntekijöitä.

LÄHTEET

Alasuutari, P. (1994). *Laadullinen tutkimus*. Tampere: Vastapaino.

Ammattinetti. (n.d.a). Nuoriso-ohjaaja. Haettu 4.10.2019 osoitteesta http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/304_ammatti

Ammattinetti. (n.d.b). Nuorisotyö. Haettu 2.5.2019 osoitteesta http://www.ammattinetti.fi/ammattialat/detail/12/127_ammattiala

Aseman Lapset ry. (n.d.a). Aseman Lapset ry. Haettu 16.4.2019 osoitteesta <http://www.asemanlapset.fi/fi/aseman-lapset-ry>

Aseman Lapset ry. (n.d.b). Strategia vuoteen 2020. Haettu 25.9.2019 osoitteesta <http://www.asemanlapset.fi/fi/aseman-lapset-ry-jarjesto/aseman-lapset-ry-strategia-vuoteen-2020>

Aseman Lapset ry. (n.d.c). Löytävä nuorisotyö. Haettu 16.10.2019 osoitteesta <http://www.asemanlapset.fi/fi/toimintamuotomme/loytava-nuorisoty>

Aseman lapset ry. (n.d.d). Jalkautuva nuorisotyö. Haettu 25.9.2019 osoitteesta <http://www.asemanlapset.fi/fi/ajankohtaista/videoesittelyt/jalkautuva-nuorisoty>

EU Youth report. (2015). European Commission. Haettu 18.3.2019 osoitteesta http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/youth-report-2015_en.pdf

Laki järjestyslaista 612/2003. Haettu 4.10.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030612>

Kajaanin ammattikorkeakoulu. (n.d.) Haastattelu. Haettu 15.4.2019 osoitteesta <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Aineiston-keruumenetelmat/Haastattelu>

Kananen, J. (2017). *Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä*. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 234. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kivari, S., Ylimys S. & Juntunen, I. (2017). *Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön*. Helsinki: Aseman lapset ry.

Kuntaliitto. (n.d.). Nuorisotyö. Haettu 24.4.2019 osoitteesta <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/opetus-ja-kulttuuri/nuorisotyö>

Kuusisto-Arponen, A.-K., & Tani, S. (2009). Hengailun maantiede: Arjen kaupunki nuorten olemisen tilana. *Alue Ja Ympäristö*, 38(1), ss. 51–58. Haettu 4.10.2019 osoitteesta <https://aluejaymparisto.journal.fi/article/view/64370>

Laki holhoustoimesta 1.4.1999/442. Haettu 17.4.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990442>

Lastensuojelulaki 417/2007. Haettu 25.3.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Luoto, S. (2017) Jalkautuessa kohdataan kivoja, hyviä ja tärkeitä nuoria. Teoksessa H. Turkka & S. Ylimys. (toim.) *Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön*. Helsinki: Aseman Lapset ry, ss. 107–112.

Mikkonen, M., Kauppinen J., Huovinen, E. & Aalto, E. (2007). Etsivä työ Euroopan syrjäytyneiden väestönosien parissa – Suuntaviivoja yhdenmukaisiin etsivän työn palveluihin. *A-Klinikkasäätö* 2007. Haettu 24.9.2019 osoitteesta http://www.aftereight.fi/hello/doc/Etsivatyo_Eurooppa.pdf

Mällinen, M. (2018). *Mitä nuo täällä tekkee? - Video jalkautuvasta nuorisotyöstä*. Opinnäytetyö. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Haettu 4.10.2019 osoitteesta <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201805188963>

Männikkö, J. (2011). Etsivän nuorisotyön pika-analyysi. Kaupunki-innovaatio-hanke. Haettu 24.9.2019 osoitteesta <https://docplayer.fi/495655-Etsivan-nuorisotyon-ja-tyootteen-pika-analyysi-kaupunki-innovaatiot-hanke-kesakuu-2011-jaana-mannikko.html>

Myllyniemi, S. & Berg, P. (2013). Nuoria liikkeellä! Nuorten vapaa-aikatutkimus 2013. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtion liikuntaneuvosto, Nuorisasian neuvottelukunta & Nuorisotutkimusverkosto. Haettu 16.10.2019 osoitteesta <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2013/05/Nuoria-liikkeell%C3%A4-verkko.pdf>

Laki nuorisolaista 1285/2016. Haettu 25.3.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Nuorten Tampere. (n.d.a). Monitoimitalo 13. Haettu 16.4.2019 osoitteesta <http://www.nuortentampere.fi/monitoimitalo/>.

Nuorten Tampere. (n.d.b). Nuorisotilat. Haettu 16.4.2019 osoitteesta <http://www.nuortentampere.fi/nuorisotilat/>

Nuortenerkka. (2019). Mukana jalkautumassa Riikka Koskelan ja Meri Ronnun kanssa. Haettu 30.10.2019 osoitteesta <https://www.instagram.com/p/BwZq527hg72/>

Nieminen, J. (1995). *Nuorisossa tulevaisuus, suomalaisen nuorisotyön historiaa*. Helsinki: Lasten keskus ja kirjapaja Oy.

OKM. (n.d.). Nuorten osallisuus ja osallistaminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Haettu 10.4.2019 osoitteesta <https://minedu.fi/nuorten-osallisuus>

Pihlajamaa, M. (2017). Nuoret YK:n asialistalla ja toimijoina. Yhdistyneet kansakunnat. Päivitetty 4.9.2017. Haettu 13.3.2019 osoitteesta <https://yk.fi/node/489>

Riiheläinen, M., Ylimys, S. & Juntunen I. (2017). Erilainen toimintaympäristö haastaa pohtimaan omia toimintatapoja. Teoksessa H.Turkka & S. Ylimys. (toim.) *Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön*. Helsinki: Aseman Lapset ry, ss. 92–94.

Riikkakoskela_nuorisoohjaaja (2019). Mukana jalkautumassa Riikka Koskelan ja Meri Ronnun kanssa. Haettu 30.10.2019 osoitteesta <https://www.instagram.com/p/BxfHrvnFJzOH7CsUPdOEX1mzbVSYk34pD795FM0/>

Laki sosiaalihuoltolaista 1301/2014. Haettu 26.3.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301>

Lapsenoikeudet. (2011). YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus. 1 artikla. Haettu 17.3.2019 osoitteesta <https://www.lapsenoikeudet.fi/lapsen-oikeuksien-sopimus-turvaa-lasten-ihmisoikeudet/sopimus-kokonaisuudessaan/#1-artikla>

Suomen YK-liitto (2011). YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus, 1. artikla 1989. Haettu 26.3.2019 osoitteesta https://www.ykliitto.fi/sites/ykliitto.fi/files/lapsen_oikeudet_paino.pdf

Tampereen kaupunki. (n.d.). Tampereen kaupunkiseudun nuorisotyöohjelma 2017-2020. Haettu 16.4.2019 osoitteesta <http://www.nuortentampere.fi/wp-content/uploads/2018/10/Nuorisoty%C3%B6ohjelma-2017-2020.pdf>

Tampereen kaupunki. (2018). Omavalvontasuunnitelma etsivä työ. Haettu 15.9. 2019 osoitteesta https://www.tampere.fi/tiedostot/o/4KoHDvP2T/Etsiva_tyo_Paivitetty_Valmis.pdf

Tampereen kaupunki. (2019). Tampereen etsivän työn esite. Haettu 15.9.2019 osoitteesta

https://www.tampere.fi/tiedostot/e/16NBZBOU0/Etsiva_tyo_esite.pdf

Tani, S. & Pyyry, N. (2017). Nuorten hengailu julkisessa kaupunkitilassa. Teoksessa Juntunen, I. & Ylimys, S. (toim.) *Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön*. Helsinki: Aseman Lapset ry, ss.32-43.

THL. (2017). Lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Päivitetty 21.12.2017. Haettu 15.4.2019 osoitteesta https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/johdantamisen_tueksi/lasten_ja_nuorten_vaikuttamismahdollisuudet

THL tieto- ja indikaattoripankki. (2017). Haettu 30.9.2019. <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku>

Tolonen, T. (2017). Arvon mekin ansaitsemme. Nuorten asemointi ja nuorisokuvat yhteiskunnallisessa keskustelussa. Teoksessa H. Turkka & S. Ylimys. (toim.) *Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön*. Helsinki: Aseman Lapset ry, ss. 25-31.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

Turkka, H., Ylimys, S. & Juntunen, I. (2017). Vuorovaikutusta ja yhteisten tavoitteiden tunnistamista. Teoksessa H. Turkka & S. Ylimys. (toim.) *Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön*. Helsinki: Aseman Lapset ry, ss. 46-50.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2019). Ihmistieteiden eettisen ennakkoarvioinnin ohje. Haettu 4.10.2019 osoitteesta https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakkoarvioinnin_ohje_2019.pdf

Vesikansa, J. (2017). Lastensuojelun peruskäsitteet tutuiksi. Teoksessa Juntunen, I. & Ylimys, S. (toim.) *Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön*. Helsinki: Aseman Lapset ry, ss.114–121.

Vilka, H. (2007). *Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet*. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. (2015). *Tutki ja kehitä*. Jyväskylä: PS-kustannus.

Väestöliitto. (2019). Turvallinen aikuinen. Haettu 21.10.2019 osoitteesta <https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/mina-ja-muut/ihmissuhteet/turvallinen-aikuinen/>

Yhdenvertaisuuslaki 21/2004. Haettu 25.3.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

HAASTATTELUT

Koskela, R. (2019). Yhteisökehittäjä, Aseman Lapset ry. Haastattelu 21.8.2019.

Rontu, M. (2019). Erityisnuorisotyöntekijä, Tampereen kaupunki. Haastattelu 21.8.2019.

Kyselylomake
Nuoriso-ohjaaja katukuvassa

Nuoriso-ohjaajat työskentelevät nuorten kanssa. Nuoriso-ohjaajan tehtävä on olla nuoren tukena, apuna ja kuuntelijana. Nuorisotyötä toteutetaan yleensä erilaisena toimintana tai oleiluna/hengaamisena esimerkiksi nuorisotilalla tai nuorten kohtaamisena kadulla. Nuoriso-ohjaajia voit kohdata esim. nuorisotiloilla, kouluilla, kaduilla, tapahtumissa, leireillä tai työpajoissa. Nuorisotyötä tekevät useat eri tahot, esim. kaupunki, seurakunta, järjestöt, liikuntaseurat ja vapaaehtoiset.

Ikä ja koulu:

☐ alle 15	☐ Yläaste
☐ 15-16	☐ Lukio
☐ 16-17	☐ Ammattikoulu
☐ 17-18	☐ Olen töissä
☐ yli 18	☐ Ei mikään näistä vaihtoehtoista

Sukupuoli:

- Tyttö Poika Muu En halua vastata

1. Oletko tavannut nuoriso-ohjaajaa?

2. Jos olet, missä?

- Kauppakeskuksissa
 Puistoissa
 Nuorisotilalla
 Tapahtumissa (esim. Vappuaatto, koulujen päättärit)
 Keskustassa/kadulla
 Koululla
 Muualla, missä?: _____
 En ole

3. Miten kohtasit nuoriso-ohjaajan?

- Moikattiin
 Vaihdettiin kuulumisia/höpöteltiin
 Keskusteltiin mieltä painavasta asiasta
 Sain apua tarvitsemassani asiassa
 Osallistunut heidän järjestämään toimintaan (esim. Tapahtumissa)
 Muuta, mitä?: _____
 En ole tavannut

4. Jos olet saanut nuoriso-ohjaajalta apua, niin millaista?

-] Kouluun liittyvissä asioissa
-] Viralliset asiat (esim. Kouluun hakeminen, Kela...)
-] Ihmissuhteet (ystävät, perhe)
-] Keskusteluapua omaan suruun, pahaan oloon, murheisiin...
-] Saanut tietoa palveluista (esim. Aukioloajat, aikataulut)
-] Ohjausta eri taholle (esim. Etsivä nuorisotyö, Ohjaamo..)
-] Muu, mitä?:
-] En ole saanut apua
-] En ole tarvinnut apua

5. Millaisissa asioissa toivoisit saavasi enemmän apua?

6. Koetko, että nuoriso-ohjaaja voisi auttaa sinua mainitsemissasi asioissa?

Tutkimussuostumus:

Annan suostumukseni siihen, että haastattelustani ja vastauksistani kerättyjä tietoja käytetään Hämeen ammattikorkeakoulussa tehtävään tutkimukseen:

Tutkimuksen aihe ja arvioitu valmistusajankohta: Jalkautuva nuorisotyö nuorten näkökulmasta.
31.12.2019

Tutkimuksen tekijät: Katariina Laaki & Vivi Lempinen

Tutkimuksen ohjaaja: Liisa Harakkamäki

Olen selvillä, että minuun vastauksiini liittyviä tietoja käsitellään anonymisti, luottamuksellisesti ja ainoastaan tässä tutkimuksessa. Tutkimusta varten kerätty aineisto tuhoetaan tutkimuksen valmistumisen jälkeen. Tutkimukseen liittyvään toimintaan ja tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voin halutessani keskeyttää osallistumiseni, milloin vain ilman selitystä.

] Kyllä

HAASTATTELULOMAKE

Liite 2

Haastattelulomake

1. Minkälainen on tyypillinen työpäiväsi, kun olet jalkautumassa?
2. Mikä on mielestäsi jalkautuvan työn perustehtävä ja tavoitteet?
3. Millä alueilla ja minkälaisissa paikoissa liikutte jalkautuessanne?
4. Minkälaisissa paikoissa tapaat nuoria eniten jalkautuessa?
5. Minkälaisissa asioissa nuoret eniten tarvitsevat teitä nuoriso-ohjaajia?
6. Mikä on henkilökohtaisesti mieleenpainuvuin kohtaaminen nuoren kanssa? (erikoiset avuntarpeet, vaarallinen tilanne ym.)
7. Mihin suuntaan jalkautuvaa nuorisotyötä pitäisi mielestäsi kehittää?
8. Mitä tietoa keräätte kohtaamisista ja miten?

Saateteksti

Moi! Toivomme, että jokainen nuori täyttäisi tämän lyhyen kyselyn. Aiheena on teidän nuorten kokemukset nuorisotyöstä, joka tapahtuu kaduilla ja esimerkiksi tapahtumissa. Kysymyksiä ei ole paljon ja kyselyyn vastaaminen vie vain muutaman minuutin! Tulokset päätyvät meidän opinnäytetyöhön, jolla kerätään tietoa ja mahdollisesti kehitetään Tampereen nuorisotyötä. Tulokset analysoidaan täysin anonyymisti eli me tai kukaan muukaan ei tule tietämään, kuka on vastannut mitään. Nyt teillä olisi mahdollisuus saada ääni kuuluviin ja mahdollisesti kehittää nuorisotyötä vielä enemmän nuorten toiveiden mukaiseksi. Kiitos!